

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Využití Operačního programu Životní prostředí na příkladu
konkrétního projektu

Use of Operational Programme Environment in the Case of a Sample Project

Student: Bc. Denisa Průšová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Lukáš Melecký

Ostrava 2014

Místopřísežné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem diplomovou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně.
Všechny použité zdroje uvádím v příloze.

V Ostravě dne 25. dubna 2014

.....

Bc. Denisa Průšová

Děkuji Ing. Lukáši Meleckému, vedoucímu diplomové práce, za věnovaný čas a odborné připomínky a rady při tvorbě této diplomové práce.

Obsah

1 Úvod.....	4
2 Východiska strukturální pomoci EU a Operační program Životní prostředí v období 2014-2020.....	6
2.1 Teoretická východiska politiky soudržnosti EU v programovém období 2014-2020	6
2.1.1 Základní principy politiky soudržnosti EU	7
2.1.2 Cíle politiky soudržnosti EU	9
2.1.3 Nástroje politiky soudržnosti.....	10
2.1.4 Programový rámec politiky soudržnosti EU	13
2.1.5 Finanční rámec politiky soudržnosti EU	15
2.2 Politika soudržnosti EU v České republice v programovém období 2014-2020.....	16
2.2.1 Rámec strukturální pomoci EU v ČR.....	17
2.2.2 Strategické a operační programové dokumenty politiky soudržnosti EU v ČR.....	17
2.2.3 Finanční rámec politiky soudržnosti EU v ČR pro období 2014 – 2020.....	20
2.3 Programový rámec OP Životní prostředí v období 2014 – 2020	21
2.3.1 Strategie a cíle OP Životního prostředí	21
2.3.2 Implementační struktura OP Životní prostředí.....	22
2.3.3 Prioritní osy OP Životní prostředí v období 2014-2020	24
2.3.4 Finanční alokace OP Životní prostředí.....	26
2.3.5 Oprávnění žadatelé OP Životní prostředí	27
3 Situační analýza Olomouckého kraje a charakteristika žadatele	28
3.1 Situační analýza Olomouckého kraje	28
3.1.1 Základní charakteristika Olomouckého kraje a geografická struktura	28
3.1.2 Demografická charakteristika.....	30
3.1.3 Ekonomická charakteristika	32
3.1.4 Sociální charakteristika	34
3.1.5 Environmentální charakteristika.....	37
3.2 Situační analýza města Prostějov	41
3.2.1 Základní charakteristika města Prostějov a geografická struktura	41
3.2.2 Demografická charakteristika.....	42
3.2.3 Ekonomická charakteristika	44
3.2.4 Sociální charakteristika	45

3.2.5 Environmentální charakteristika.....	46
3.3 Charakteristika žadatele o dotaci.....	48
3.3.1 Historie žadatele	48
3.3.2 Předmět činnosti	49
3.3.3 Systém řízení managementu firmy	49
3.3.4 Místo působení firmy	49
3.3.5 Zkušenosti žadatele o dotaci z fondů EU a jiných veřejných zdrojů.....	50
4 Realizace Operačního programu Životní prostředí na příkladu vybraného projektového záměru	51
4.1 Identifikace projektu.....	51
4.1.1 Stručný obsah projektu	51
4.2 Žadatel projektu.....	52
4.2.1 Zkušenosti žadatele	53
4.3 Popis projektu.....	53
4.3.1 Místo realizace projektu	53
4.3.2 Variantní technické řešení projektu	54
4.3.3 Aktivita projektu / etapizace projektu	55
4.4 Personální zajištění.....	56
4.4.1 Management projektu a jeho řízení	56
4.4.2 Partner projektu	57
4.4.3 Významně zapojené subjekty do řízení projektu.....	57
4.5 Harmonogram projektu	57
4.6 Rozpočet projektu.....	58
4.6.1 Rozpočet pro Variantu 1	58
4.6.2 Rozpočet pro Variantu 2.....	59
4.7 Odhad finanční návratnosti projektu	60
4.7.1 Ukazatele finanční efektivnosti projektu.....	61
4.7.2 Odhad finanční návratnosti projektu u jednotlivých variant	62
4.8 Horizontální témata	63
4.8.1 Udržitelný rozvoj.....	63
4.8.2 Rovné příležitosti	63
4.9 Publicita projektu	64
5 Závěr.....	65
Seznam zkratk.....	71
Seznam tabulek.....	74

Seznam grafů	75
Seznam obrázků	76
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce.....	77
Seznam příloh	78

1 Úvod

Evropská unie (EU) tvoří politické a ekonomické uskupení 28 členských států a představuje jednu z nejúspěšnějších hospodářsky vyspělých oblastí světa. EU má řadu společných znaků jako jsou například historické a zejména politické hodnoty. Do roku 2004 EU zahrnovala převážně západoevropské státy, které byly na podobném stupni ekonomického rozvoje. V roce 2004 toto integrační uskupení čelilo změně spočívající v rozšíření o dalších 10 zemí, především východoevropských, mezi které patřila i Česká republika. Česká republika vstoupila 1. května 2004 a tímto významným krokem se jí otevřely veškeré možnosti plynoucí z tohoto integračního uskupení. Stala se součástí realizace hospodářských politik Společenství. Jednou z nejvýznamnějších politik EU je politika hospodářské a sociální soudržnosti, jejímž prvořadým cílem je snižování regionálních disparit nejméně rozvinutých regionů EU, který se označuje jako princip solidarity, což znamená, že bohatší a vyspělejší státy EU poskytují pomoc státům chudším. Vedle tohoto cíle se věnuje také problémům nedostatečných příležitostí v ostatních regionech, kde pomáhá čelit intenzivnější konkurenci v současném globalizovaném hospodářství. EU vyčlenila pro Českou republiku na programové období 2014-2020 přibližně 21,9 mld. EUR a stanovila hlavní nástroje, kterými jsou Evropské strukturální a investiční fondy. Prostřednictvím těchto strukturálních a investičních fondů EU jsou rozdělovány peněžní prostředky a tyto fondy pak zajišťují co nejúčelnější využití v rámci preferovaných oblastí evropské regionální politiky. Čerpání těchto prostředků hlavně závisí na množství a kvalitě předkládaných projektů a také na absorpční kapacitě jednotlivých programů a regionů.

Cílem diplomové práce je v teoretické rovině představení základních východisek strukturální pomoci EU, Operačního programu Životní prostředí a jeho postavení v systému programových dokumentů v České republice. V praktické rovině se práce zaměřuje na využití Operačního programu Životní prostředí na vlastním vybraném zjednodušeném projektovém záměru, který je aplikován na danou prioritní osu operačního programu.

Diplomová práce vychází z obecné **hypotézy**, že stav a úroveň životního prostředí v České republice je možné zlepšit v programovém období 2014-2020 využitím finančních prostředků Operačního programu Životní prostředí určených ke spolufinancování konkrétních projektových záměrů v oblasti zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech.

Při zpracování diplomové práce bylo použito několik metod vědeckého zkoumání. Jednou z nich byla metoda abstrakce, která umožnila z analytických poznatků vytvořit konkrétní ucelený materiál, jenž objasňuje vzájemné vztahy těchto skutečností. Dále byla využita metoda indukce, jež byla využita při vyvození obecného závěru z dílčích poznatků a následně dedukce. V práci byla rovněž použita metoda srovnávání dostupných dat, jejich analýzy a následné syntézy. Všechny tyto metody byly vybrány, v souladu s naplněním cíle diplomové práce.

Z hlediska struktury je diplomové práce rozdělena do tří hlavních kapitol včetně úvodu a závěru. Po úvodní kapitole následuje **druhá teoretická kapitola**, která se primárně zaměřuje na vznik, význam a úlohu politiky hospodářské a sociální soudržnosti společně s uvedením základní terminologie a představením systému čerpání strukturální pomoci z fondů EU v České republice. Součástí kapitoly druhé je rovněž představení druhého největšího tematického operačního programu České republiky, kterým je Operační program Životní prostředí. Specifickým cílem je zaměřit se na úlohu, význam a celkovou analýzu tohoto programu.

Třetí kapitola teoretické části se věnuje situační analýze Olomouckého kraje a situační analýze města Prostějov. Tato analýza se zabývá základní ekonomickou, demografickou, sociální a environmentální charakteristikou. Součástí této kapitoly je také charakteristika žadatele o dotaci, který je zde podrobně popsán.

Náplní **čtvrté kapitoly** je podrobný popis vlastního projektového záměru. Projektový záměr nese název Modernizace stávajícího systému tepelných zdrojů CZT a rozvodů tepla a měl by být realizován v městě Prostějov, který se nachází v Olomouckém kraji. Město Prostějov bylo vybráno záměrně a to proto, že v tomto městě žiji a jsem tedy nepřímým účastníkem projektu.

Diplomová práce vychází z dostatku kvalitních zdrojů, odborné literatury, monitorovacích zpráv, programového a implementačního dokumentu Operačního programu Životní prostředí. Klíčovým dokumentem pro zpracování čtvrté kapitoly byly interní dokumenty a osobní konzultace s žadatelem projektu.

2 Východiska strukturální pomoci EU a Operační program Životní prostředí v období 2014-2020

2.1 Teoretická východiska politiky soudržnosti EU v programovém období 2014-2020

Politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) Evropské unie (EU) se řadí z časového pohledu mezi nejmladší politiky. Její vznik spadá do 90. let dvacátého století, kdy došlo k podpisu Maastrichtské smlouvy v roce 1992 o založení EU. V této smlouvě pojem **soudržnost** (koheze) je definována jako jeden z hlavních cílů EU. Cílem politiky HSS je celistvá podpora rozvoje regionů v rámci celé EU. Jedná se tedy o koncept usilující o **snižování a odstraňování disparit** (rozdílů) v rozvoji regionů včetně nejvíce zaostalých a znevýhodněných regionů.¹ Dalším cílem této politiky je posílení hospodářské, sociální a územní soudržnosti a solidarity². V hospodářské oblasti se snaží zabezpečit udržitelný a ekonomický růst a vysokou úroveň zaměstnanosti, což platí i pro oblast sociální a environmentální. Zde má také za úkol nastolení rovnosti mezi muži a ženami, vysokou úroveň ochrany a zlepšování životního prostředí.³

Politika HSS je koncipována jako politika se sdílenými pravomocemi evropských institucí, přičemž samotná realizace politiky je v kompetencích členských států. Členské státy mohou vydávat legislativu, ale pouze za předpokladu, že tak již nebylo učiněno na úrovni EU. Tato politika se řadí k nejvýznamnějším evropským agendám, spolu se zemědělskou politikou a Evropská unie na ni vynakládá více než třetinu svého společného rozpočtu.⁴

K problematice hospodářské a sociální soudržnosti v EU se vztahují pojmy spojené s touto terminologií. Jedná se o **tři základní pojmy**, které se většinou v odborné literatuře objevují zároveň anebo bývají často zaměňovány, však nejsou zcela totožné. Jedná se o pojmy: regionální politika, strukturální politika a politika soudržnosti.

¹ WOKOUN, René a kol. *Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*, Praha: Linde a.s., 2008. 475 s. ISBN 978 – 80 – 7201 – 699 – 0.

² Cílem solidarity je přinést hmatatelné výsledky občanům a regionům s nejnižší životní úrovní. Soudržnost vychází ze zásady, že zmenšení rozdílů v příjmech a bohatství mezi jednotlivými regiony je přínosem pro všechny

³ FONDY EVROPSKÉ UNIE. *Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU. Fondy evropské unie* [online]. 2013a [14. 2. 2014]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-\(HS](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-(HS)

⁴ BACHTLER, J., C. MENDEZ a F. WISHLADE. *EU Cohesion Policy and European Integration: The Dynamics of EU Budget and Regional Policy Reform*. Surrey: Ashgate, 2013. 349 s. ISBN 978-0-7546-7421-4. s. 56.

Regionální politika EU spadá do období 50. let dvacátého století. Hlavními důvody vzniku byly především ekonomické, politické, sociální a později i ekologické. Její koncept byl zakotven již v *Římských smlouvách* (1957) o založení Evropského hospodářského společenství (EHS) a Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom), které kladly důraz na harmonický a vyvážený rozvoj území. Za kolébku vzniku regionální politiky na národní úrovni bývá považována Velká Británie. Regionální politika se řadí mezi tzv. **koordinované politiky**, tzn., že realizaci provádí jednotlivé členské státy podle svých specifík a koordinace a harmonizace náleží do rukou orgánů EU. Lze také říci, že v návaznosti na formování strukturální politiky v podmínkách Evropské unie, regionální politika představuje regionální rozměr politiky strukturální.⁵

Strukturální politika EU vznikla na konci 70. a v průběhu 80. let dvacátého století, kdy tento vznik je neodmyslitelně spjat s prohlubováním evropského integračního procesu. Z tohoto lze vyvodit, že z časového hlediska jde o mladší politiku než je politika regionální. Název „strukturální“ se pojí s využíváním nástrojů tzv. „strukturálních fondů“, které se v 80. letech minulého století vyznačovaly velmi širokým spektrem podporovaných aktivit. Využívání těchto finančních nástrojů mělo v konečném důsledku napomoci ke změně struktury hospodářství členských zemí Evropského společenství (ES). Jednalo se především o *Evropský fond regionálního rozvoje* (ERDF) a *Evropský sociální fond* (ESF).⁶

Dle výše zmíněného není třeba uvádět poslední pojem politika soudržnosti, o které je zmínka výše. Z výše uvedeného je patrné, že pojmy jsou de-facto podobné, často zaměňované, ale však nejsou zcela totožné. To je patrné například z pravomocí daných politik, vývojem a zaměřením.

2.1.1 Základní principy politiky soudržnosti EU

Realizace politiky soudržnosti EU stojí na zásadách, které představují jádro řízení jednotlivých aktivit. Tyto zásady jsou vodítkem, které umožňují nastavit systém řízení a koordinace fondů na strategické i operativní úrovni.⁷ Politika HSS se kromě hlavních zásad soudržnosti a solidarity řídí také celou řadou principů.

Pro současné programové období 2014-2020 platí níže uvedený výčet zásad (principů):

⁵ NOVOTNÁ, Martina. *Regionální politika EU*. Ostrava: VŠB-TUO, 2007. 210 s. ISBN 978-80-248-1413-1.

⁶ ALBATROS MEDIA A.S. *Regionální a strukturální politika EU* [online]. Albatros Media a.s., 2009 [13.2.2014]. Dostupné z: www.albatrosmedia.cz/?p=actions&action=download/file...files. s. 15.

⁷ KÖNIG, Petr a kol. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, 630 s. ISBN 978-80-7400-011-9, s. 181.

Partnerství

Pod tímto pojmem lze chápat aktivní a úzkou spolupráci mezi *Evropskou komisí* a příslušnými orgány státní správy, samosprávy i nevládními aktéry. Zdůrazňuje spolupráci na národní, regionální a místní úrovni. Jde o to, aby se na konkrétním rozdělení podíleli samotní příjemci, tj. regiony, města, obce i soukromé subjekty, pro něž jsou prostředky ze strukturálních fondů určeny. Cílem je také aktivnější zapojení samotných příjemců pomoci.⁸

Adicionalita (doplňkovost)

Funkce této zásady spočívá v tom, že finanční prostředky plynoucí ze strukturálních fondů v rámci politiky HSS mají být pouze doplňkovým zdrojem k prostředkům, jež jsou vynakládány na úrovni státu. Členské státy nemohou využívat prostředky EU jako náhradu vlastních rozpočtových výdajů. Cílem této zásady je zvýšit odpovědnost a zainteresovanost jednotlivých států při poskytování pomoci regionům.⁹

Koncentrace

Jedná se o zásadu koncentrace úsilí, která spočívá v tom, aby byly využívány prostředky fondů k realizaci předem stanovených cílů, co nejefektivněji a nejúčelněji. Tento princip má rovněž za cíl usnadnit monitoring poskytované pomoci.¹⁰

Programování

Tento princip podává časový rozvrh pro alokaci pomoci. Klade se důraz na komplexní přístup k řešení problémových regionů. Prostředky fondů jsou vkládány na základě víceletých a víceoborových programů nikoli na základě projektů.

Monitorování a vyhodnocování

V tomto principu se jedná o průběžné sledování a vyhodnocování prováděných opatření a celkové efektivnosti vynakládaných prostředků. Důsledná kontrola věcného i finančního plnění projektu.¹¹

Mezi další principy dále patří:

Rovnost žen a mužů a zákaz diskriminace

Členské státy i Evropská komise (EK) musí přijmout opatření, aby v rámci poskytování intervencí z fondů nebyla potlačována rovnost žen a mužů a aby nedocházelo k diskriminaci

⁸ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd. Brno: Barrister a Principal, 2009. 216 s. ISBN 978-80-87029-56-5.

⁹ Tamtéž.

¹⁰ VILAMOVIČ, Šárka. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. Praha: GRADA Publishing, 2004. 196 s. Finanční řízení. ISBN 80-247-0828-0.

¹¹ Tamtéž.

na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo světového názoru, věku, zdravotního postižení nebo sexuální orientace.

Udržitelný rozvoj

Jedná se o takový rozvoj společnosti, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.¹²

2.1.2 Cíle politiky soudržnosti EU

Pro programové období 2014-2020 EK navrhla zjednodušený rámec se dvěma cíly, kterými jsou *Investice do růstu a zaměstnanosti* v členských státech a regionech a *Evropská územní spolupráce*. To odráží soulad se strategií Evropa 2020, podle které se všechny regiony podílejí na společném cíli, jímž jsou investice do pracovních pozic a růstu, způsob a rozsah intervence se však liší v závislosti na míře ekonomického rozvoje.¹³ V níže uvedené tabulce je znázorněna kompletní architektura politiky soudržnosti 2014-2020, kde jsou rozepsány cíle, dělení a kategorie regionů a v poslední řadě fondy.

Tabulka 2.1: Architektura Politiky soudržnosti v programovém období 2014-2020

Architektura Politiky soudržnosti 2014-2020		
Cíle	Kategorie regionů	Fondy
Investice do růstu a zaměstnanosti	Méně rozvinuté regiony	ERDF
	Přechodové regiony	ESF
		Fond soudržnosti
	Více rozvinuté regiony	ERDF ESF
Evropská územní spolupráce		ERDF

Zdroj: EVROPSKÁ KOMISE [online], 2011; vlastní úprava

¹² EVROPSKÁ KOMISE. *Politika soudržnosti 2014-2020 Investice do růstu a zaměstnanosti* [online]. Evropská komise, 2011[15. 2. 2014]. Dostupné z: http://ec.EURopa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2014/proposals/regulation2014_lea_flet_cs.pdf. s. 10.

¹³ Tamtéž.

Nová kategorie financování je určena pro regiony, jejichž HDP na hlavu se pohybuje mezi 75 a 90% průměru zemí EU. Tyto **přechodové regiony** budou mít prospěch ze speciální podpory při plnění cílů strategie Evropa 2020 týkajících se úspory energií, inovace a konkurenceschopnosti. Tři definované kategorie budou způsobilé k investicím následujícím způsobem:

- **Méně rozvinuté regiony**, jejichž HDP na hlavu nedosahuje 75 % průměru zemí EU27, budou i nadále hlavní prioritou této politiky. Maximální sazba spolufinancování je stanovena na 75–85 % v méně rozvinutých a odlehlých regionech.
- **Přechodové regiony**, jejichž HDP na hlavu se pohybuje v rozmezí 75 až 90 % průměru zemí EU27, budou mít sazbu spolufinancování rovnou 60 %.
- **Více rozvinuté regiony**, jejichž HDP na hlavu přesahuje 90 % průměru EU27. Míra spolufinancování bude tvořit 50 %.

Způsobilost regionů pro programové období 2014-2020 je uvedena v příloze 1 a 2 tabulka a mapa.

2.1.3 Nástroje politiky soudržnosti

Role finančních nástrojů je v programovém období 2014-2020 posílena rozšířením rozsahu. Dle proveditelnosti mohou být finanční nástroje zavedeny na všechny cíle politiky uvedené v programech s cílem investovat do projektů, které vykazují dostatečnou návratnost v případě nedokonalých trhů. Mohou být zavedeny členskými zeměmi a řídicími orgány buďto jako nástroje na míru nebo jako předdefinované modely pro národní či regionální nástroje, které umožňují úsporné zavedení operací v souladu s podmínkami navrhovanými Komisí.¹⁴

Hlavními nástroji, jejichž prostřednictvím dochází k praktické realizaci politiky HSS a plnění jejich cílů jsou *Evropské strukturální a investiční fondy* (ESIF) z toho se jedná o dva strukturální fondy: *Evropský fond regionálního rozvoje* (European Regional Development Fund, ERDF), *Evropský sociální fond* (European Social Fund, ESF), dále o *Fond soudržnosti* (Cohesion Fund, CF), *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova* (European Agricultural Fund for Rural Development, EAFRD) a *Evropský námořní a rybářský fond* (European Marine and Fisheries Fund, EMFF).¹⁵

¹⁴ EVROPSKÁ KOMISE [online], ref. 11, s. 10.

¹⁵ FONDY EVROPSKÉ UNIE. Příprava období 2014 – 2020. *Fondy evropské unie* [online]. 2013b [28. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Kohezni-politika-EU>.

Strukturální fondy

Základním stavebním kamenem jsou strukturální fondy (v současném programovém období se jedná o ERDF a ESF), jež jsou používány jako grantové nástroje pro spolufinancování operačních programů.

Evropský fond regionálního rozvoje

Cílem tohoto fondu je posílení ekonomické, sociální a územní soudržnosti v Evropské unii vyrovnáváním rozdílů mezi regiony. ERDF podporuje regionální a místní rozvoj a přispívá tak k plnění všech tematických cílů. Je soustředěn zejména na podporu **produktivních investic převážně pro malé a střední podniky, budování infrastruktur pro základní služby občanům a podnikatelům, investice do výzkumu a vývoje, zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím a zvýšení jejich kvality, změnu klimatu a přechod k nízkouhlíkové ekonomice a do zajištění vnitřního potenciálu regionů a pro vytváření sítí, spolupráce a výměnu zkušeností.**

Evropský sociální fond

ESF je kromě přispívání k ekonomické, sociální a územní soudržnosti hlavním prostředkem EU, který investuje do lidí. Pomáhá nabízet více možností zaměstnání pro Evropany, podporuje lepší kvalitu vzdělání a zlepšuje situaci nejvíce zranitelných lidí na hranici chudoby. Má tedy za cíl podpořit **vysokou úroveň zaměstnanosti a kvalitních zaměstnání, mobilitu pracovních sil, povzbudit k vyšší úrovni vzdělávání a výcviku, podporovat rovnost pohlaví, rovné příležitosti a nediskriminaci a podpořit sociální začleňování a boj s chudobou.** Přesto by se ESF měl věnovat i dalším tematickým cílům, jako je podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku odolnou vůči klimatu a účinně využívající zdroje; podpora využívání informačních a komunikačních technologií; podpora výzkumu, technologického rozvoje a inovací a podpora konkurenceschopnosti malých a středně velkých podniků.¹⁶

Fond soudržnosti

CF pomáhá členským zemím s HND na obyvatele nižším než 90 % průměru zemí EU 27 investovat do dopravní sítě TEN-T a životního prostředí. V oblasti životního prostředí bude Fond soudržnosti podporovat **investice do přizpůsobení klimatickým změnám** a prevence jejich rizik a **investice do sektoru vody a odpadů a městského životního prostředí.** V souladu s návrhy *Komise* týkajícími se víceletého finančního rámce budou pro příjem

¹⁶EVROPSKÁ KOMISE [online], ref. 11, s. 9.

podpory způsobilé také **investice do energetiky**, budou-li mít příznivý vliv na životní prostředí. Budou proto podporovány i investice do úspor energií a obnovitelných zdrojů energie. V oblasti dopravy bude Fond soudržnosti mimo síť TEN-T přispívat na investice do systémů nízkouhlíkové dopravy a do městské dopravy.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

EAFRD je finanční nástroj na podporu rozvoje venkova, který spadá do společné zemědělské politiky EU. Prostředky z EAFRD slouží ke **zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšení životního prostředí a krajiny nebo kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova**.¹⁷

Evropský námořní a rybářský fond

Nový navrhovaný fond pro oblast námořní a rybářské politiky EU na období 2014–2020 bude pomáhat rybářům při přechodu odvětví na **udržitelný rybolov, podporovat pobřežní komunity v diverzifikaci ekonomiky, financovat projekty, jež zlepšují kvalitu života** v evropských pobřežních oblastech a jejichž prostřednictvím se vytvářejí nové pracovní příležitosti. Z finančních prostředků EMFF se budou projekty spolufinancovat. Každé zemi bude přidělen podíl z celkového rozpočtu fondu (podle toho, jak velké odvětví rybolovu v dané zemi funguje), dále každá země připraví operační program, kde uvede, jak hodlá finanční prostředky použít. Poté, co Komise program schválí, vyberou orgány členského státu projekty, které získají finanční prostředky.¹⁸

Také pro toto programovací období byly stanoveny EK ve spolupráci s Evropskou investiční bankou **4 pokračující iniciativy** z předchozího programovacího období 2007-2013, s cílem dosáhnout účinnější a udržitelnější politiky soudržnosti v programovém období 2014-2020. V závislosti na oblasti a míře proveditelnosti by mohly být finanční nástroje zaváděny na všechny cíle kohezní politiky, specifikované v budoucích programech s cílem podpory takových projektů, které vykazují dostatečnou míru návratnosti. Přáním EK je zvýšit rozsah využívání nástrojů finančního inženýrství o 5–6 %, oproti stávajícímu necelému 1 %.¹⁹

- **JASPERS** (Joint Assistance to Support Projects in EuRopean Regions, Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech) je nástroj technické pomoci pro

¹⁷ EUROSOKOP. Fondy pro zemědělce a rybáře. *EUROSOKOP* [online]. 2014 [1. 3. 2014]. Dostupné z: <https://www.EUROSOKOP.cz/8633/sekce/fondy-pro-zemedelce-a-rybare/>.

¹⁸ EVROPSKÁ KOMISE. Evropský námořní a rybářský fond. *Evropská komise* [online]. 2013a [1. 3. 2014]. Dostupné z: http://ec.EURopa.eu/fisheries/reform/emff/index_cs.htm.

¹⁹ POLEDNÍKOVÁ, Eva a PETRA LELKOVÁ. *Perspektivy budoucí politiky soudržnosti EU v podmínkách Visegrádské skupiny* [online]. 2013 [1. 3. 2014]. Dostupné z: www.vse.cz/polek/download.php?jnl=se&pdf=78.pdf. s. 46.

dvanáct zemí EU, které přistoupily k EU v letech 2004 a 2007. Poskytuje dotyčným členským státům podporu potřebnou k přípravě kvalitních velkých projektů, které budou spolufinancovány z finančních prostředků EU.

- *JEREMIE* (Joint European Resources for Micro to medium Enterprises, Společné evropské zdroje pro mikropodniky až střední podniky) je iniciativa, která vznikla na popud Evropské komise a Evropského investičního fondu. Prosazuje využívání nástrojů finančního inženýrství ke zlepšení přístupu MSP k finančním prostředkům pomocí intervencí strukturálních fondů.
- *JESSICA* (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas, Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí) vznikla na popud Evropské komise ve spolupráci s Evropskou investiční bankou (EIB) a Rozvojovou bankou Rady Evropy (CEB). Pomocí mechanismů finančního inženýrství podporuje udržitelný městský rozvoj a obnovu.
- *JASMINE* (Joint Action to Support Micro-finance Institutions in Europe, Společná akce na podporu mikrofinančních institucí v Evropě) si klade za cíl poskytovat technickou pomoc a finanční podporu nebankovním poskytovatelům mikroúvěrů a pomoci jim zlepšit kvalitu jejich provozu, rozšiřovat služby a stát se udržitelnými.²⁰

2.1.4 Programový rámec politiky soudržnosti EU

Politiku soudržnosti EU v období 2014-2020 tvoří také programový rámec, který se skládá z následujících dokumentů:

Společný strategický rámec EK (Common Strategic Framework, CSF) slouží k posílení procesu strategického programování právě CSF, jehož návrh byl představen v březnu 2012. Strategický rámec stanovuje klíčové aktivity, které by měly být podporovány z fondů EU, identifikovány hlavní výzvy pro různá území v rámci EU a stanoveny politické cíle a horizontální principy pro využití fondů EU. CSF představuje také prioritní oblasti aktivit spolupráce, mechanismy pro koordinaci aktivit jednotlivých fondů a mechanismus pro sladění intervencí fondů s procesy zajišťujícími naplňování strategie Evropa 2020.

Partnerská dohoda (Partnership Agreement, PA) představuje základní platformu pro řízení a implementaci politiky soudržnosti na národní úrovni členských států (obdoba Národního

²⁰ EVROPSKÁ KOMISE. Zvláštní nástroje podpory. *Evropská komise* [online]. 2013b [1. 3. 2014]. Dostupné z: http://ec.EURopa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/index_cs.cfm.

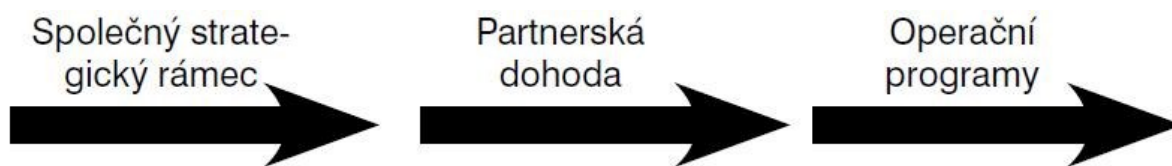
strategického referenčního rámce). Z pohledu Partnerských dohod je hlavním problémem nárůst administrativní zátěže a nákladů. Budou-li ve smlouvách o partnerství dohodnuty společné cíle a závazné, na výsledky zaměřené cíle pro každý členský stát, bude to pádným důvodem pro zajištění flexibility při plnění cílů a kombinování politických zásahů. Rovněž je třeba zajistit, aby tematické zaměření nebylo na úkor plnění integrované politiky na různých územních úrovních.

Operační programy (Operational Programme, OP) jsou nástrojem veřejné intervence, pomocí kterého příslušný řídicí orgán má zajistit využití růstového potenciálu, vyřešit nějaký problém či skupinu problémů. Operační program musí jasně popisovat, co je třeba řešit a jak danou situaci řešit. Zároveň je velice důležité dobře stanovit, kdo bude problém řešit. Při zpracování operačních programů musí být brány v úvahu rovněž výstupy tzv. ex-ante a ex-post kondicionality (podmíněnost). Ex-ante neboli předběžné podmínky jsou spojené s tematickými cíli EK prostřednictvím investičních priorit. Tyto podmínky mají silnou vazbu na strategii Evropa 2020 a musí být členským státem splněny, nemá-li dojít k pozastavení či úplnému zrušení financování ze strany EK. Podmínky zpravidla předepisují nutnost včasné reflexe relevantní evropské legislativy, provedení reformních opatření či vytvoření národních a regionálních strategií pro příslušné intervence.

Zaměření se na výkon a výsledky podporuje podmíněnost ex-post. V konečném důsledku o operačních programech rozhoduje Evropská komise.²¹

V níže uvedeném obrázku 2.1 je uvedena návaznost strategických programových dokumentů politiky soudržnosti EU.

Obrázek 2.1: Strategické programové dokumenty politiky soudržnosti EU pro období 2014-2020

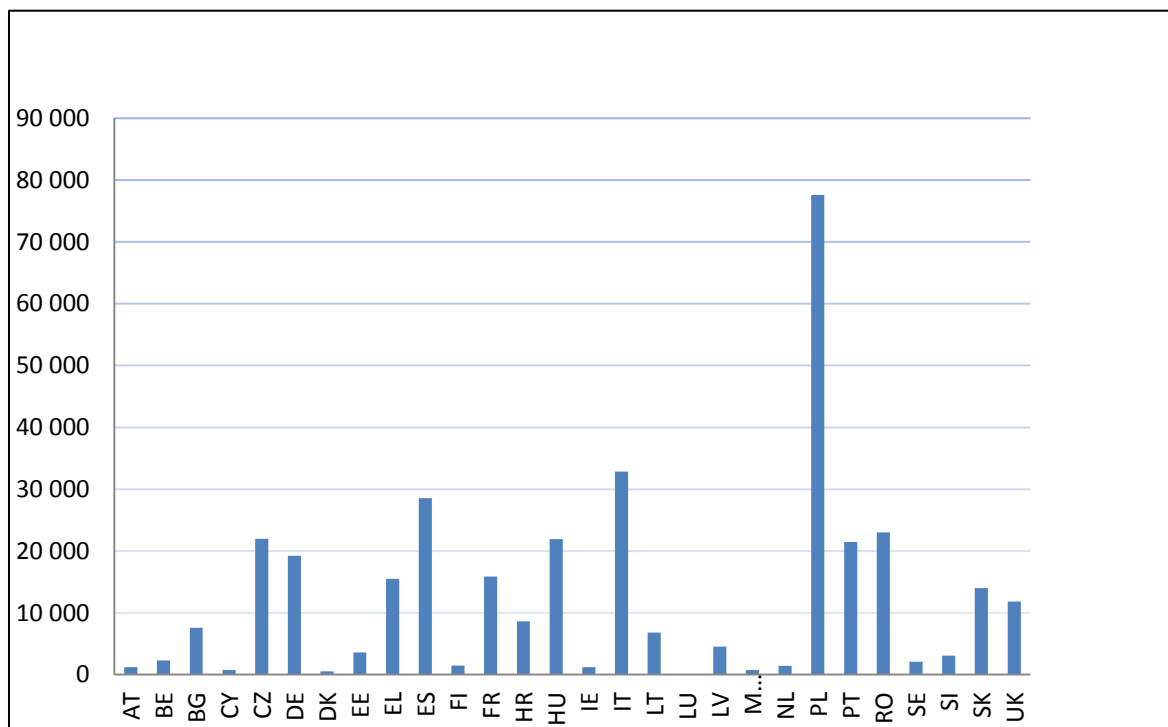
Zdroj: POLEDNÍKOVÁ, Eva a Petra LELKOVÁ [online], ref. 18, s. 46

²¹ POLEDNÍKOVÁ, Eva a Petra LELKOVÁ [online], ref. 18, s. 46.

2.1.5 Finanční rámec politiky soudržnosti EU

Schválený rozpočet politiky soudržnosti pro období 2014-2020 činí **351 mld. EUR**. V níže uvedeném grafu 2.1 jsou shrnuté všechny státy Evropské unie a jejich alokace na období 2014-2020.²²

Graf 2.1: Alokace politiky soudržnosti 2014-2020 v členských státech EU (v mil. EUR)

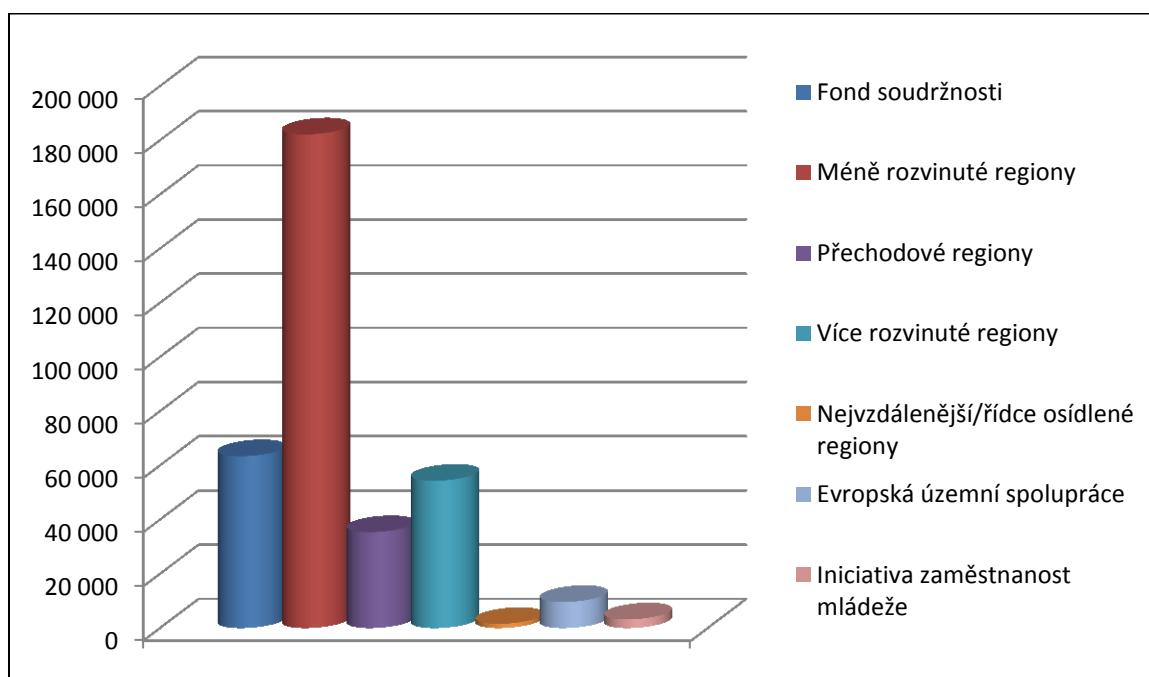
Zdroj: EVROPSKÁ KOMISE [online], 2014; vlastní úprava

Z výše uvedeného grafu je patrné, že největší alokace peněžních prostředků pro Politiku soudržnosti 2014 – 2020 je vyčleněna pro Polsko, které má vyhrazeno 77 567 mil. EUR. Mezi další **největší příjemce** patří např. Itálie, Španělsko, Rumunsko, Portugalsko a Česká republika. Co se týče **nejmenších příjemců** peněžních prostředků, tak je to např. Lucembursko, Dánsko, Malta a Kypr.

V následujícím grafu 2.2 jsou uvedeny alokace prostředků EU, které jsou rozděleny pro jednotlivé kategorie financování.

²² EVROPSKÁ KOMISE. Financování soudržnosti EU - Platný rozpočet 2014-2020. *Evropská komise* [online]. 2014 [26. 3. 2014]. Dostupné z: http://ec.EURopa.eu/regional_policy/thefunds/funding/index_cs.cfm.

Graf 2.2: Rozdělení peněžních prostředků EU podle kategorií financování (mil. EUR)

Zdroj: EVROPSKÁ KOMISE [online], 2014; vlastní úprava

Z grafu 2.2 je patrné, že největší alokaci peněžních prostředků má kategorie Méně rozvinutých regionů, kdy je pro tuto kategorii vyhrazeno kolem 182 172 mil. EUR. Další kategorií v počtu největšího příjemce peněžních prostředků EU je Fond soudržnosti, Více rozvinuté regiony a Přejchodové regiony.

2.2 Politika soudržnosti EU v České republice v programovém období 2014-2020

Společně se vstupem do Evropské unie v roce 2004 vznikla pro Českou republiku (ČR) **příležitost rozvoje regionů pomocí prostředků strukturálních fondů politiky HSS**. ČR měla už možnost čerpat finanční prostředky z předchozích programových období a to konkrétně z programovacího období 2007-2013. Nyní se nacházíme v současné situaci, kdy odstartovalo nové programové období 2014-2020, které s sebou přináší mnoho inovací. Příprava programovacího období pro roky 2007-2013 se udála ve zcela jiném politicko-ekonomicko-finančním kontextu, než současná příprava období od roku 2014.

Přestože čerpání evropských dotací z předchozího programového období 2007-2013 nebyly v ČR příliš dobré, stále se jedná o významný zdroj peněz určených na investice do veřejného majetku a rozvoje obcí a měst v ČR. Zhruba 80 % českých samospráv realizuje nebo uskutečnilo projekt z evropských fondů a obce je považují za neopominutelný zdroj financí.

Dotace samosprávy čerpají víceméně na tvrdé infrastrukturní projekty a jen omezeně na aktivity zaměřené na sociální oblast, vzdělávání, kulturu či jiné měkké projekty.²³

2.2.1 Rámec strukturální pomoci EU v ČR

Přípravy programového období 2014-2020 začaly v ČR již v roce 2010. Jejich koordinací bylo pověřeno *Ministerstvo pro místní rozvoj* (MMR), které zapojilo do tohoto procesu všechny partnery na národní, regionální a místní úrovni, kteří zastupují zájmy veřejného, soukromého i neziskového sektoru. V takto nastaveném partnerství byl vládě v létě 2011 předložen dokument s pěti národními rozvojovými prioritami.

Dne 22. listopadu 2012 představila *Evropská komise* v Praze svůj pracovní názor na to, co by měla ČR podporovat z fondů EU. Zástupci komise zdůraznili, že hlavní myšlenkou současného programového období je koncentrace intervencí na úzkou skupinu priorit podporujících **vytváření pracovních míst a hospodářský růst**. Dalšími stěžejními principy jsou zaměření na výsledky a splnění vymezených podmínek. Představili pět priorit, které by z pohledu Komise měly být v průběhu programového období 2014-2020 podporovány. Jedná se o následující priority:

- Podnikatelské prostředí příznivé pro inovace,
- Rozvoj infrastruktury pro růst a konkurenceschopnost,
- Růst založený na lidském kapitálu a zlepšení účasti na trhu práce,
- Hospodářství příznivé pro životní prostředí a nákladově efektivní hospodářství,
- Moderní a profesionální administrativa.²⁴

2.2.2 Strategické a operační programové dokumenty politiky soudržnosti EU v ČR

MMR na základě usnesení vlády ze dne 31. srpna 2011 č. 650, k Souhrnnému návrhu zaměření budoucí politiky soudržnosti po roce 2013 v podmínkách ČR obsahujícímu i návrh rozvojových priorit pro čerpání fondů EU po roce 2013, předložilo vládě materiál *Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014-2020 - Vymezení programů a další postup při přípravě ČR pro efektivní čerpání fondů Společného strategického rámce*. Při práci na materiálu vycházelo z návrhů nařízení EU a jejich verzí předběžně schválených Radou pro obecné záležitosti, ze shrnutí

²³ VLASAK.NET. *Zájmy obcí a měst v budoucí politice soudržnosti* [online]. Vlasak.net, 2013 [28. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.vlasak.net/public/pool/prezentace/Zajmy-obci-a-mest-v-budouci-politice-soudrznosti.pdf>.

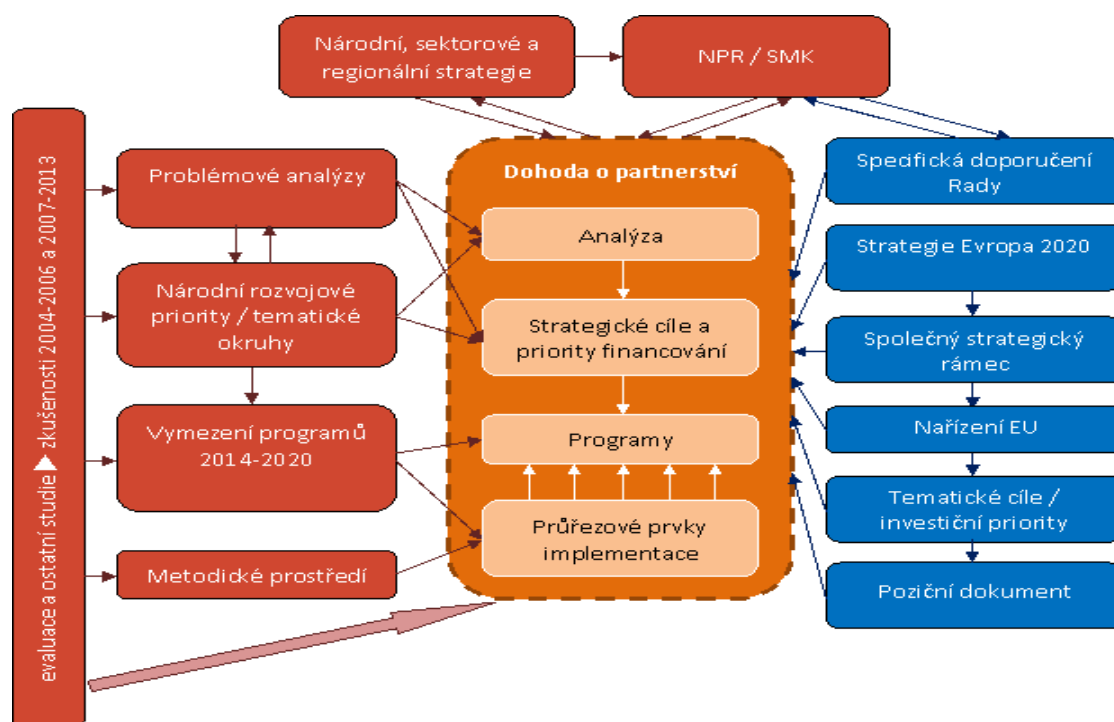
²⁴ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Kohezní politika* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012 [28. 3. 2014]. Dostupné z: www.asocr.cz/addons/100%20RHSD/Kohezni-politika.doc, s. 9.

makroekonomických souvislostí v ČR, ze stěžejních analytických zjištění, z podkladů získaných od resortů, krajů, zástupců měst a obcí a dalších partnerů a ze zkušeností z programových období 2004-2006 a 2007-2013 shrnutých především v rozsáhlých hodnoceních implementace. V neposlední řadě byl návrh vymezení budoucích programů formulován v souladu s odpovídajícími národními a regionálními strategickými dokumenty. V průběhu zpracování materiálu byl přístup a postup zpracování ze strany ministerstva pro místní rozvoj projednáván na mnoha k tomu určených platformách – *Meziresortní koordinační skupině pro budoucnost kohezní politiky po roce 2013*, Pracovní skupině Řídícího a koordinačního výboru pro budoucnost kohezní politiky, Koordináčnických výborech Národního strategického referenčního rámce, Pracovní skupině Národního orgánu pro koordinaci, v Pracovním týmu Rady hospodářské a sociální dohody pro místní rozvoj a v dalších konzultačních skupinách.²⁵

Jak bylo uvedeno v podkapitole 2.1.4, i pro ČR jsou tyto dokumenty stejné, neboli vychází z úrovně nadnárodní na národní. V následujícím obrázku 2.2 jsou zobrazeny partnerské dohody pro ČR i EU.

V příloze č. 3 je uvedeno schéma přípravy programovacího období 2014-2020 propojené EU s ČR.

Obrázek 2.2: Dohoda o partnerství ČR pro programové období 2014-2020

Zdroj: KONCZYNA, Daniel [online], 2014

²⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], ref. 23, s. 10.

Obrázek 2.2 uvádí Dohody o partnerství na národní úrovni (ČR) a nadnárodní (EU). Tyto složky na sebe navzájem působí, jak vidíme zprava i zleva, tedy doslova, že EU navrhla specifická doporučení Rady, musí brát v potaz i Strategii Evropa 2020, ale to samé platí i pro ČR. ČR bere v potaz problémové analýzy i národní rozvojové priority. Všechny tyto výše zmíněné předpoklady se musí sladit pro tvorbu daných Partnerských dohod.

Návrh materiálu Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014-2020 - Vymezení programů a další postup při přípravě České republiky pro efektivní čerpání fondů Společného strategického rámce byl projednán vládou dne 28. listopadu 2012 a bylo k němu přijato usnesení č. 867. Vláda svým usnesením schválila navrženou strukturu **operačních programů** (OP) jako základní stavební kámen pro příští programové období. Vymezení OP pro *Evropský fond regionálního rozvoje*, *Fond soudržnosti* a *Evropský sociální fond* v rámci cíle „*Investice pro růst a zaměstnanost*“:

- OP *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost* řízen Ministerstvem průmyslu a obchodu,
- OP *Výzkum, vývoj a vzdělávání* řízen Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy,
- OP *Zaměstnanost* řízen Ministerstvem práce a sociálních věcí,
- OP *Doprava* řízen Ministerstvem dopravy,
- OP *Životní prostředí* řízen Ministerstvem životního prostředí,
- OP *Praha - pól růstu ČR* řízen Magistrátem hlavního města Prahy,
- OP *Technická pomoc* řízen Ministerstvem pro místní rozvoj.
- *Integrovaný regionální operační program* bude řízen ministerstvem pro místní rozvoj.

Pro *Evropský fond regionálního rozvoje* pro cíl *Evropská územní spolupráce* jsou navrženy následující OP:

- OP přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou řízený MMR;
- OP přeshraniční spolupráce mezi Slovenskou republikou a Českou republikou koordinovaný na území České republiky MMR;
- OP přeshraniční spolupráce mezi Rakouskou republikou a Českou republikou koordinovaný na území České republiky MMR;
- OP přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Bavorsko a Českou republikou koordinovaný na území České republiky MMR;
- OP přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou koordinovaný na území České republiky MMR;

- OP nadnárodní spolupráce Central Europe koordinovaný na území České republiky MMR;
- OPy meziregionální spolupráce koordinované na území České republiky MMR.²⁶

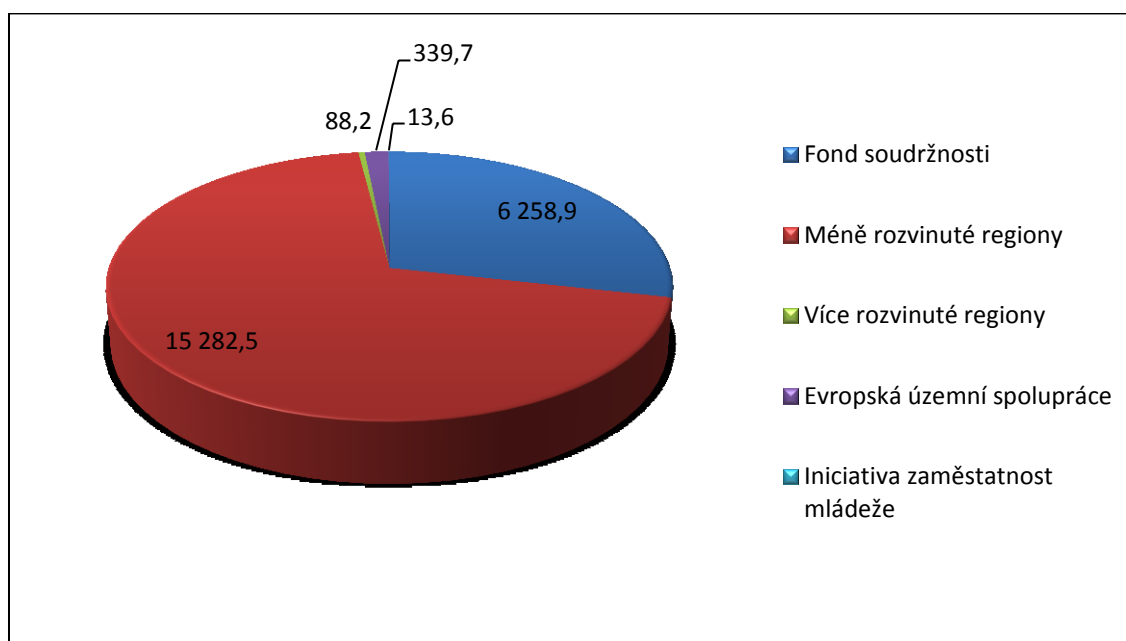
Nejviditelnější změnou pro programové období 2014-2020 politiky soudržnosti v ČR je „sloučení“ **regionálních operačních programů** (ROP) a (IOP) do jednoho **integrovaného regionálního operačního programu** (IROP).

2.2.3 Finanční rámec politiky soudržnosti EU v ČR pro období 2014 – 2020

V současném programovacím období 2014-2020 je schválena finanční alokace peněžních prostředků pro ČR **21,9 mld. EUR** což oproti předchozímu období 2007-2013 je pokles o necelých 5 mld. EUR. Česká republika se nachází na 5. místě jako největší příjemce peněžních prostředků z EU (viz graf 2.1).

V následujícím grafu 2.3 jsou uvedeny kategorie financování a výše peněžních prostředků plynoucích z EU.

Graf 2.3: Alokace peněžních prostředků politiky soudržnosti EU dle jednotlivých kategorií pro ČR

Zdroj: EVROPSKÁ KOMISE [online], 2014; vlastní úprava

Z grafu 2.3 vyplývá, že **největší alokace** plyne do kategorie Méně rozvinuté regiony, která činí **15, 2 mld. EUR** a dalším velkým příjemcem je Fond soudržnosti s alokací **6,2 mld. EUR**. Například kategorie Evropská územní spolupráce činí 339,7 mil. EUR, kdy tato

²⁶ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], ref. 23, s. 12.

celková částka je rozdělena na dvě podkategorie Přeshraniční spolupráce (296,7 mil. EUR) a Nadnárodní spolupráce (43 mil. EUR).

2.3 Programový rámec OP Životní prostředí v období 2014 – 2020

Tato podkapitola představí a blíže popíše OP Životní prostředí v období 2014-2020. Tento OP Životní prostředí byl vybrán na základě 4. praktické kapitoly, kde je uveden zjednodušený projektový záměr, který je aplikován na danou prioritní oblast uvedenou právě v OP Životní prostředí.

Ministerstvo životního prostředí (MŽP) při vypracování OP Životní prostředí pro programové období 2014-2020, vycházelo ze svých zkušeností týkajících se přípravy a implementace předcházejícího operačního programu. Jedná se o OP Životní prostředí v programovém období 2007-2013.

Při zpracování níže uvedeného textu se vycházelo z dostupných informací (OPŽP verze 4 z prosince 2013) z důvodu, že stále probíhají jednání o konečných formách všech operačních programů, nejsou k dispozici aktuálnější dokumenty.

2.3.1 Strategie a cíle OP Životního prostředí

Hlavním cílem OPŽP je **dobrá stav životního prostředí** ve všech jeho složkách a **kvalitní environmentální infrastruktura**. Životní prostředí je významným faktorem kvality života a jeho dobrý stav zároveň nutnou podmínkou udržitelného rozvoje.

V tomto smyslu jsou také stanoveny priority programového období 2014-2020. Mezi ně patří zejména pokračování v podpoře investic do vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní se zaměřením primárně na menší obce. Dále se předpokládá podpora **snížení znečištění ovzduší, zlepšení nakládání s odpady a odstraňování ekologických zátěží, ochrana přírody a krajiny** a cílená podpora opatření zaměřených na **energetické úspory**.²⁷

Dále je zajištěna vazba těchto priorit na strategické dokumenty na evropské úrovni. Jedním ze strategických dokumentů je *Evropa 2020 - Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění*, která vytyčila hlavní cíle v oblasti životního prostředí. Cíl v oblasti snižování emisí, zvyšování energetické účinnosti a zvyšování podílu energie z obnovitelných zdrojů tzv. cíl 20-20-20. Tento cíl je reflektován v rámci prioritní osy 2, prioritní ose 3 a prioritní ose 5. V rámci programového dokumentu pro oblast životního prostředí jsou jednotlivé prioritní osy a cíle nastaveny tak, aby přispěly k plnění cílů Strategie Evropa 2020.

²⁷ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2014 [31. 3. 2014]. Dostupné: http://www.mmr.cz/getmedia/40d6c28a-df6f-411d-99c4-efbc0b9a07a8/Dohoda_o_partnerstvi.pdf. s. 131.

Záměry tohoto dokumentu, který byl přijat Usnesením Evropského parlamentu dne 24. května 2012, se týkají především snížení náročnosti evropské ekonomiky na zdroje.

Dalším dokumentem je *Akční program pro životní prostředí*. V rámci tohoto akčního programu jsou nastaveny následující prioritní cíle:

- **Prioritní cíl č. 1:** Chránit, zachovávat a zvětšovat přírodní bohatství EU;
- **Prioritní cíl č. 2:** Přeměnit EU v zelené a konkurenceschopné nízkouhlíkové hospodářství účinně využívající zdroje;
- **Prioritní cíl č. 3:** Chránit občany EU před environmentálními tlaky a riziky ovlivňujícími jejich zdraví a dobré životní podmínky;
- **Prioritní cíl č. 4:** Maximalizovat přínos právních předpisů EU v oblasti životního prostředí;
- **Prioritní cíl č. 5:** Zlepšit faktickou základnu pro politiku v oblasti životního prostředí;
- **Prioritní cíl č. 6:** Zajistit investice pro politiku v oblasti životního prostředí a klimatu a správně nastavit ceny;
- **Prioritní cíl č. 7:** Zlepšit začlenění problematiky životního prostředí a soudržnost politik;
- **Prioritní cíl č. 8:** Posílit udržitelnost měst EU;
- **Prioritní cíl č. 9:** Zvýšit efektivnost EU při řešení regionálních a celosvětových problémů v oblasti životního prostředí a klimatu.

Výše uvedené prioritní cíle plně korespondují s nastavením prioritních os a specifických cílů v rámci OPŽP.²⁸

2.3.2 Implementační struktura OP Životní prostředí

Operační program Životní prostředí (OPŽP) v programovém období 2014-2020 je dokumentem vypracovaným Řídícím orgánem tohoto programu. Na základě usnesení vlády ČR č. 867 ze dne 28. listopadu 2012²⁹ bylo pověřeno MŽP, v jehož rámci jsou činnosti spojené s řízením a implementací OP ŽP zajišťovány odborem fondů EU. V níže uvedené tabulce 2.2 jsou zobrazeny jednotlivé orgány a jejich kontaktní údaje. Tento výše zmíněný Řídící orgán nese celkovou zodpovědnost za realizaci programu.

²⁸ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Operační program Životní prostředí 2014-2020 verze 4 [online]. Ministerstvo životního prostředí, 2013 [31. 3. 2014]. Dostupné z: http://nsmascr.cz/content/uploads/2013/12/4_-verze-OPZP_-2014-2020_v4_prefinal.pdf, s. 23.

²⁹ Usnesení vlády České republiky ze dne 28. listopadu 2012 č. 867 k přípravě programů spolufinancovaných z fondů Společného strategického rámce pro programové období let 2014 až 2020 v podmínkách České republiky.

Tabulka 2.2: Implementační struktura OPŽP

Institute/subjekt	Název instituce/subjektu
Národní orgán pro koordinaci	Ministerstvo pro místní rozvoj
Řídící orgán	Ministerstvo životního prostředí
Zprostředkující subjekt pro implementaci	Státní fond životního prostředí
Platební orgán	Ministerstvo financí
Certifikační orgán	Ministerstvo financí
Auditní orgán	Ministerstvo financí

Zdroj: MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ [online], 2013; vlastní úprava

Zprostředkujícím subjektem pro implementaci je *Státní fond životního prostředí* (SFŽP), na který MŽP deleguje část svých pravomocí jako řídicího orgánu. Tyto pravomoci budou delegovány Dohodou mezi Řídícím orgánem a Zprostředkujícím subjektem. Zřízení zprostředkujícího subjektu bude zajištěno formou rozhodnutí ministra (formou interního předpisu ministerstva). Správcem SFŽP ČR je Ministerstvo životního prostředí. Fond je zřízen zákonem č. 388/1991 Sb. na základě delegační dohody provádí činnosti týkající se konečných příjemců. V praxi se SFŽP stane partnerem předkladatelů projektových žádostí v rámci OPŽP 2014 – 2020 (zejména při komunikaci ohledně výběru a následné realizace projektů).³⁰

Realizace OPŽP spadá **do cíle** *Investice pro růst a zaměstnanost*, který je pod záštitou politiky soudržnosti EU. Operační program je utvářen na základě čl. 24 obecného nařízení³¹, jenž charakterizuje jeho obsah. Program je taktéž v souladu s šablonami Evropské komise. V souvislosti s cílem Investice pro růst a nezaměstnanost přispěje k naplnění tematických cílů č. 4, 5, 6 vymezených v návrhu nařízení o společných ustanoveních k fondům.

³⁰ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ [online], ref. 27, s. 118.

³¹ Návrh nařízení EP a Rady o společných ustanoveních ohledně EFRR, ESF, FS, EZFRV a ENRF, jichž se týká Společný strategický rámec, o obecných ustanoveních ohledně EFRR, ESF a FS a o zrušení nařízení (ES) č. 1083/2006.

2.3.3 Prioritní osy OP Životní prostředí v období 2014-2020

OP Životní prostředí je rozdělen do **5 tematických prioritních os** a prioritní osy *Technická pomoc*. Každá osa obsahuje své **specifické cíle**. Tyto osy jsou uvedeny níže:

1. Zlepšení kvality vody a snižování rizika povodní,
2. Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech,
3. Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika,
4. Ochrany a péči o přírodu a krajinu,
5. Energetické úspory.

Prioritní osa 1: *Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní*

Tato prioritní osa bude financována v rámci tematického cíle č. 5 *Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik* a tematického cíle č. 6 *Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů z Fondu soudržnosti*. Prioritní osa bude pokrývat obě dvě kategorie regionů v ČR a projekty podpořené v jejím rámci proto budou moci být realizovány na celém území ČR. Níže jsou uvedeny specifické cíle dané prioritní osy:

- 1.1 *Snížit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod ze zdrojů a zajistit dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství,*
- 1.2 *Snížit vnos znečišťujících látek z průmyslu a zemědělství do povrchových a podzemních vod,*
- 1.3 *Zajistit povodňovou ochranu v intravilánu a ve volné krajině,*
- 1.4 *Podpořit preventivní protipovodňová opatření.*

Prioritní osa 2: *Zlepšení kvality ovzduší v lidských sídlech*

Tato prioritní osa bude financována v rámci tematického cíle č. 6 *Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů z Fondu soudržnosti*. Prioritní osa bude pokrývat obě dvě kategorie regionů v ČR a projekty podpořené v jejím rámci proto budou moci být realizovány na celém území ČR zejména se zaměřením na sídelní útvary (města, obce). Důvodem je skutečnost, že prioritní osa 2 obsahuje intervence systémového charakteru, které ze své podstaty mají dopad na celé území ČR.

- 2.1 *Snížit emise z lokálního vytápění domácností podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek,*

- 2.2 *Snížit emise stacionárních a mobilních zdrojů podílejících se na expozici obyvatelstva, ekosystémů a vegetace nadlimitním koncentracím znečišťujících látek,*
- 2.3 *Zvýšit kapacitu systémů pro sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší, počasí a klimatu a ozonové vrstvy Země.*³²

Prioritní osa 3: Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika

Prioritní osa 3 bude financována v rámci tematického cíle č. 6 *Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů* a tematického cíle č. 5 *Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik*. Oblast odpadů, materiálových toků a ekologických zátěží bude financována z CF, oblast environmentálních rizik pak z ERDF. Část prioritní osy financované z CF bude pokrývat obě dvě kategorie regionů v ČR a projekty podpořené v jejím rámci proto budou moci být realizovány na celém území ČR. Část prioritní osy financované z ERDF bude pokrývat všechny regiony v ČR s výjimkou Prahy.

- 3.1 *Předcházet vzniku odpadů,*
- 3.2 *Zvýšit podíl materiálového využití odpadů, resp. recyklace na celkovém nakládání s odpady v ČR,*
- 3.3 *Zvýšit energetické využití odpadů jako zdroje surovin,*
- 3.4 *Zlepšit úroveň nakládání s nebezpečnými odpady,*
- 3.5 *Odstranit nepovolené skládky a rekultivovat staré skládky,*
- 3.6 *Odstranit a inventarizovat ekologické zátěže,*
- 3.7 *Snížovat environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení.*

Prioritní osa 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu

Tato prioritní osa bude financována v rámci tematického cíle č. 6 *Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů z Evropského fondu pro regionální rozvoj*. Prioritní osa bude pokrývat pouze jednu kategorii regionů v ČR a projekty podpořené v jejím rámci budou moci být realizovány na celém území ČR. Důvodem je skutečnost, že prioritní osa 4 obsahuje intervence systémového charakteru, které ze své podstaty mají dopad na celé území ČR.

- 4.1 *Posílit biodiverzitu,*
- 4.2 *Posílit přirozené funkce krajiny,*
- 4.3 *Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech,*
- 4.4 *Snížit environmentální rizika způsobená geofaktory.*

³² MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ [online], ref. 27, s. 77.

Prioritní osa 5: Energetické úspory

Tato osa se zaměřuje na snížení konečné spotřeby energie a snížení spotřeby neobnovitelné primární energie prostřednictvím využití lokálních obnovitelných zdrojů, a to ve veřejných budovách a u veřejného osvětlení.

Přispívá tak k naplnění tematického cíle č. 4 *Podpora přechodu na nízkouhlikové hospodářství ve všech odvětvích* (návrh Obecného nařízení, čl. 9(4)) a koresponduje s investiční prioritou *Podpora energetické účinnosti a využívání energie z obnovitelných zdrojů ve veřejných infrastrukturách a v sektoru bydlení*. Zaměření prioritní osy reaguje na **tržní selhání** v oblasti realizace úspor energie v budovách, kde nákladově efektivní potenciál zůstává nevyužit zejména z důvodu vysokých počátečních investičních nákladů. Jeho realizace má přitom mnohonásobné **přínosy** jak v oblasti **hospodářské, zdravotní, energetické bezpečnosti** tak i v **zaměstnanosti, regionálním rozvoji** aj.

- 5.1 *Snížit energetickou náročnost u veřejných budov a u veřejného osvětlení.*

Prioritní osa 6: Technická pomoc

Prioritní osa 6 bude zaměřena na podporu a zajištění implementace OPŽP 2014 - 2020.³³

2.3.4 Finanční alokace OP Životní prostředí

Rozdělení finanční alokace pro OPŽP je **prozatímní** a není na národní úrovni doposud schváleno. Aktuální návrh alokace pro období 2014-2020 ze strany Ministerstva pro místní rozvoj je **2 565 mil. EUR**, což činí v přepočtu cca **66,7 mld. Kč** (uváděný údaj je predikcí s kurzem 26 CZK/€). Současně budou navržené alokace odpovídat doporučení EK v rámci dokumentu „Position of the Commission Services on the development of Partnership Agreement and programmes in the Czech republic for the period 2014-2020“, který tvoří rámec pro přípravu Dohody o Partnerství. V následující tabulce 2.3 jsou uvedeny alokace za jednotlivé roky a jednotlivé fondy.³⁴

³³ MINISTERVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ [online], ref. 27, s. 40 – 106.

³⁴ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], ref. 26, s. 118.

Tabulka 2.3: Rozdělení finanční alokace za období 2014 – 2020 (mil. EUR)

Fond	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Celkem
ERDF	50,4	51,4	52,5	53,5	54,6	55,7	56,8	374,8
CF	292,5	299,6	306,7	313,4	319,6	326,5	332,3	2 190,6
Celkem	342,9	351,0	359,2	366,9	374,2	382,2	389,1	2 565,4

Zdroj: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online], 2014; vlastní úprava

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že největší alokace bude připsána *Fondu soudržnosti* (CF) a největší alokace případně na poslední rok 2020 ve výši **389, 075 mil. EUR**.

2.3.5 Oprávnění žadatelé OP Životní prostředí

OP Životní prostředí, stejně jako další dotační programy, umožňuje čerpat podporu širokému spektru potenciálních zájemců. Oprávnění žadatelé většinou bývají rozdělení dle prioritních os. Mezi ně patří jak fyzické, tak i právnické osoby. Pro příklad jsou, někteří oprávnění žadatelé uvedeni níže:

- Kraje;
- Obce;
- Příspěvkové organizace;
- Podnikatelské subjekty;
- Nadace a nadační fondy;
- Veřejně výzkumné organizace;
- Občanská sdružení a církve;
- Fyzické osoby podnikající (OSVČ) aj.³⁵

³⁵ DOTACE EU. Operační program Životní prostředí 2014-2020. *Dotace EU* [online]. 2014 [10. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.dotacni.info/operacni-program-zivotni-prostredi-2014-2020/>.

3 Situační analýza Olomouckého kraje a charakteristika žadatele

3.1 Situační analýza Olomouckého kraje

Olomoucký kraj je regionem, který se pyšní svoji bohatou historií, pestrou a malebnou přírodou, množstvím kulturních, sportovních i rekreačních příležitostí. Ekonomika regionu je zaměřena na tradiční zemědělství, zpracovatelský průmysl a služby. Předpokladem pro další rozvoj regionu je strategicky výhodná poloha, dopravní dostupnost, rozvinutá infrastruktura, dostatek kvalifikovaných pracovních sil i vstup zahraničních investorů. Díky realizaci dlouhodobých strategických plánů se ekonomická situace v Olomouckém kraji postupně zlepšuje a vzestupná tendence má pokračovat i v následujících letech.³⁶

3.1.1 Základní charakteristika Olomouckého kraje a geografická struktura

Olomoucký kraj se rozkládá ve střední části Moravy a zasahuje do její severní části. Z hlediska územně-správního tvoří spolu se Zlínským krajem oblast Střední Moravy (NUTS 2). Člení se na pět okresů (Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov a Šumperk). Od 1. 1. 2005 došlo k územnímu rozšíření Olomouckého kraje o tři obce z kraje Moravskoslezského. Na území Olomouckého kraje bylo stanoveno 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 20 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Olomoucký kraj má na severu 104 km dlouhou mezistátní hranici s Polskem, na východě sousedí s Moravskoslezským krajem, na jihu se Zlínským a Jihomoravským krajem a na západě s krajem Pardubickým. V příloze č. 4 je uvedena mapa s administrativním členěním na jednotlivé obce Olomouckého kraje.

Geografická struktura kraje se rozprostírá na severu střední Moravy na 5 139 km², což představuje 6,52 % území České republiky. Přírodní podmínky kraje jsou velmi různorodé a svou různorodostí velmi ovlivňují život a hospodářský rozvoj a růst jednotlivých částí kraje. Olomoucký kraj je členěn na severní hornatou část, kde můžeme nalézt především vrchoviny, pahorkatiny a horský masív Jeseníků s nejvyšší horou Moravy a Slezska Praděd (1490 m. n. m.) a na jižní část kraje, kde převládají především nížiny Hornomoravský úval a Moravská brána.³⁷

³⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Statistická ročenka Olomouckého kraje 2013* [online]. Český statistický úřad, 2013 [2. 4. 2014]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3E0036913C/\\$File/71101113.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3E0036913C/$File/71101113.pdf), s. 20.

³⁷ FONDY EVROPSKÉ UNIE. *Analýza socioekonomického rozvoje Olomouckého kraje po roce 2013* [online]. Fondy evropské unie, 2010 [2. 4. 2013]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/a69e4c32-11ec-4e69-ae7c-f3cfec7b1281/Analýza-SE-rozvoje-Olomoucky_logg.pdf, s. 4.

K sousedním krajům patří kraj Pardubický, Jihomoravský, Zlínský a Moravskoslezský. Na severu sousedí s Polskem, se kterým má 104 km dlouhou státní hranici. K hlavnímu městu Praze má kraj poměrně okrajovou polohu, ale krajské město má velmi dobrou časovou dostupnost po železnici. Vzhledem k Moravě má kromě severních oblastí kraje poměrně výhodnou centrální polohu s velmi dobrou dostupností do Brna i Ostravy a na Slovensko.

Nejvýznamnějším vodním tokem kraje je řeka Morava, pramenící v oblasti Kralického Sněžníku a protékající Hanušovicemi, Litovelským Pomoravím, Olomoucí a kolem Kojetína směřující do Zlínského kraje. Tato řeka vytváří biokoridor nadregionálního významu, který je součástí středoevropské sítě ekologické stability (*European Ecological Network*, EECONET). Jejím největším levostranným přítokem je Bečva protékající Hranicemi, Lipníkem nad Bečvou a Přerovem.³⁸

Olomoucký kraj nabízí velké množství přírodních zajímavostí. Turisty je hojně navštěvovaná *Chráněná krajinná oblast Jeseníky* s nejrozsáhlejším moravským rašeliništěm *Rejvíz*, s pětáctýřicetimetrovým Vysokým vodopádem, vodní nádrží a elektrárnou *Dlouhé Stráně* na vrcholu kopce a dalšími přírodními scenériemi. Zajímavé jsou i lužní lesy v *Chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví* s mnohými ohroženými druhy rostlin i živočichů. V Olomouckém kraji se nachází i řada jeskyní - *Javoříčské*, *Mladečské* a *Zbrašovské aragonitové jeskyně*.

Kromě přírodních krás, můžeme v Olomouckém kraji nalézt i kulturní vyžití bohaté na historické památky. Například hrady - Bouzov, Helfštýn, Štenberk, také zámky Úsov, Náměšť na Hané aj. Navštěvované je především krajské město Olomouc s druhou největší městskou památkovou rezervací, kde je chráněn rozsáhlý soubor historických, architektonicky a umělecky významných objektů na zachovalém půdorysu středověkého města. Nejvýznamnější památkou v Olomouci je barokní *Sloup Nejsvětější Trojice* na centrálním náměstí, který byl v roce 2000 zapsán do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Olomouc se dále pyšní řadou církevních staveb, v rozlehlých parcích se pořádají výstavy květin a rostlin s názvem *Flora Olomouc*. Také v blízkosti Olomouce můžeme nalézt známé poutní místo s bazilikou *Navštívení Panny Marie* na Svatém Kopečku a nedaleko odtud zoologická zahrada. O zachování lidových zvyků na Hané se starají desítky národopisných a

³⁸ FONDY EVROPSKÉ UNIE [online], ref. 32, s. 5.

tanečních souborů, pořádají se folklorní přehlídky a festivaly v Náměšti na Hané, v Prostějově, v Kojetíně a dalších místech regionu.³⁹

V Olomouckém kraji je i řada příležitostí ke sportování. Bylo již vyznačeno přes 1500 km cyklistických tras, k vodním sportům je možno využít řadu moderních bazénů a přírodních koupališť. V Prostějově a v Přerově jsou známá tenisová střediska. Mnohé návštěvníky přilákají i závodní speciály na trati Ecce Homo u Šternberka, diváci mohou sledovat fotbalová i hokejová utkání na vybavených hřištích a zimních stadionech rozmístěných po celém regionu. Pro zimní sporty je upravena řada sjezdovek a lyžařských stop v Jeseníkách v nejznámějších areálech Červenohorské sedlo, Petříkov, Ostružná, Ramzová a mnoha dalších.⁴⁰

3.1.2 Demografická charakteristika

Vývoj počtu obyvatel se v Olomouckém kraji v meziročním srovnání snížil. Od roku 1985 počet obyvatel v kraji postupně klesal s ojedinělou výjimkou v letech 2006 – 2008, kdy naopak krátkodobě rostl (viz graf 3.1). Díky tomu se stav krajské populace snížil již potřinácté za posledních 16 let. Jedním z hlavních důvodů tohoto klesajícího trendu může být odliv obyvatel do ekonomicky prosperujících oblastí v České republice. V roce 2006 počet obyvatel rostl v důsledku vyšší porodnosti, ale také v důsledku zvyšování průměrné délky života obyvatel.

V roce 2012 se v Olomouckém kraji narodilo 6 303 dětí a zemřelo 6 701 osob, z čehož je patrné, že úmrtnost převažuje nad živě narozenými dětmi a díky tomu je nízký podíl dětí ve věku 0 – 14 let, který činí 14,7 % z celkového počtu obyvatel. Dále roste podíl obyvatel starších 65 let (17,1 %), čímž se vykazuje stárnutí populace. Průměrný věk obyvatelstva Olomouckého kraje činí 41,5 let.⁴¹

Podíl dětí narozených mimo manželství se nadále zvyšuje (45,1 % v roce 2012), klesá počet umělých přerušení těhotenství (1 201 v roce 2012). Došlo k mírnému zvýšení počtu sňatků (2 669 v roce 2012) a poklesu počtu rozvodů (1 526 v roce 2012) a nejčastější příčinou úmrtí zůstávají nemoci oběhové soustavy (u 49,3 % zemřelých). Očekávaná délka života je u mužů

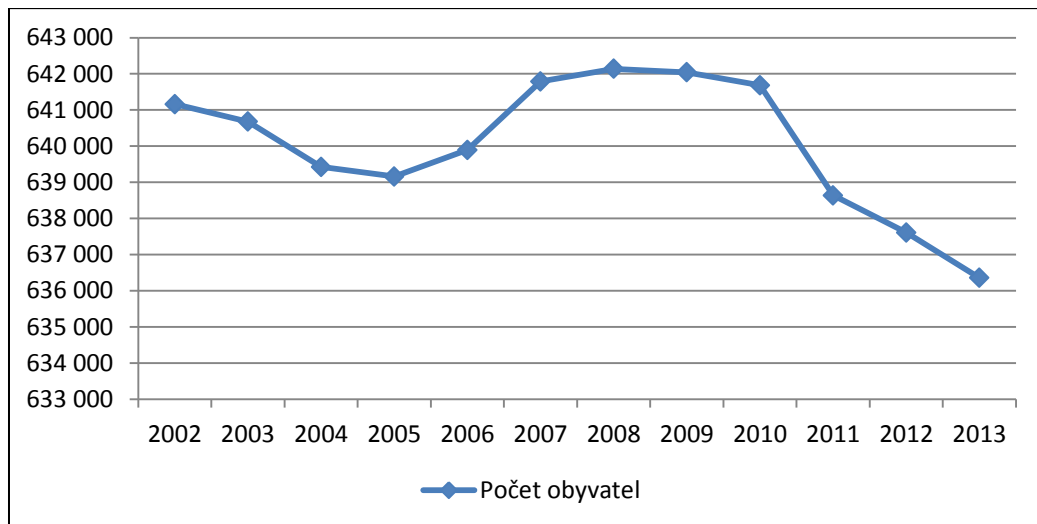
³⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], ref. 31, s. 20.

⁴⁰ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], ref. 31, s. 20.

⁴¹ Veškeré statistické údaje jsou uvedeny k 31. 12. 2012

kolem 74 let, u žen pak kolem 80 let. Z této analýzy vyplývá, že v budoucnu se délka života bude prodlužovat a tím i stárnutí populace.⁴²

Graf 3.1: Vývoj počtu obyvatel v Olomouckém kraji v letech 2002 – 2013
(stav k 31. 12. 2013)

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2014a; vlastní úprava

Z grafu 3.1 vyplývá, že vývoj počtu obyvatel v Olomouckém kraji má za poslední 4 roky klesající charakter. Z grafu je také patrné, že od roku 2006 se počet obyvatel zvyšoval až po rok 2010, jak již výše bylo zmíněno.

Celkový počet obyvatel v Olomouckém kraji za rok 2013 činí **636 356 osob**. V tabulce 3.1 je uveden počet obyvatel v Olomouckém kraji, který je rozdělen i podle pohlaví.

⁴² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], ref. 31, s. 21.

Tabulka 3.1: Počet obyvatel v Olomouckém kraji (stav k 31. 12. 2013)

	ženy	muži	celkem
Jeseník	20 097	19 813	39 910
Olomouc	119 452	113 022	232 474
Prostějov	56 017	53 206	109 223
Přerov	67 322	64 692	132 014
Šumperk	62 450	60 285	122 735
Kraj celkem	325 338	311 018	636 356

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2014a; vlastní úprava

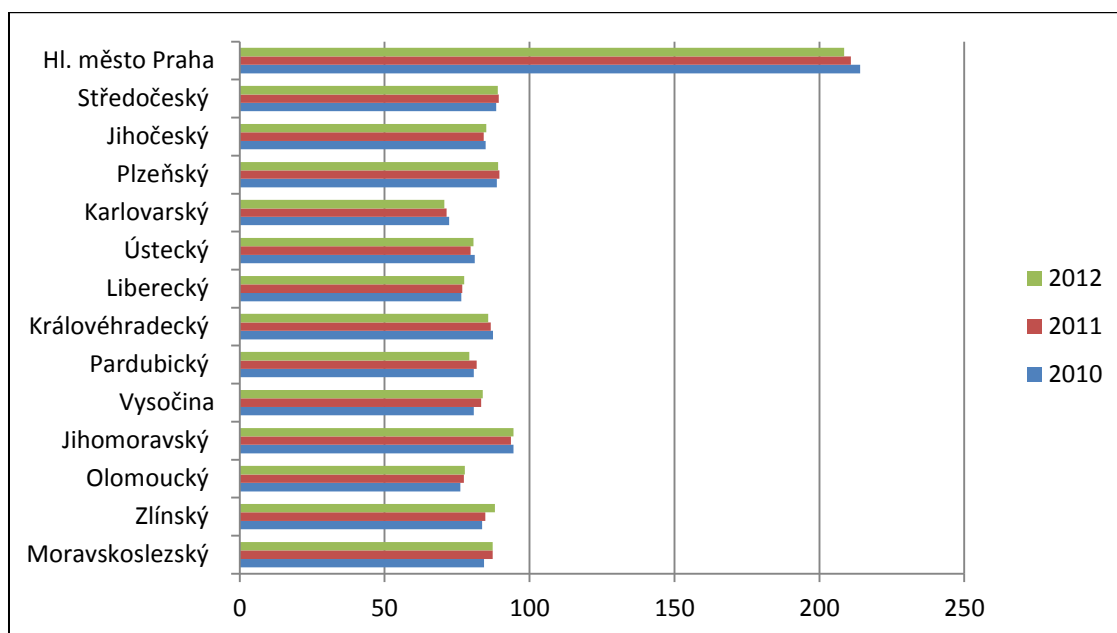
Z tabulky 3.1 je patrné, že statutární město Olomouc má největší počet obyvatel za rok 2013. Na druhém místě v počtu obyvatel se řadí město Přerov s celkovým počtem obyvatel 132 014. Také z tabulky vyplývá, že v každém městě převažuje ženské pohlaví nad mužským v počtu osob.

3.1.3 Ekonomická charakteristika

Olomoucký kraj je tradičně průmyslově zemědělský region s rozvinutými službami. Ekonomika hanáckých okresů je více stabilní a dostatečně rozmanitá, okres Jeseník a severní část okresu Šumperk však bohužel díky své poloze, dopravní dostupnosti i narušením sociálního a hospodářského života po druhé světové válce (vysídlení německého obyvatelstva) patří k ekonomicky slabším regionům. Nejvíce ekonomických subjektů provozují velkoobchod a maloobchod (26 % všech subjektů), 14 % ve zpracovatelském průmyslu (výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, zpracování dřeva), 11 % v profesních a vědeckých činnostech (především právní a účetní experti). Na tvorbě hrubého domácího produktu v České republice se Olomoucký kraj podílel v roce 2012 pouze 4,7 %, v přepočtu na 1 obyvatele dosahoval jen 77,7 % republikového průměru.⁴³ V grafu 3.2 je uvedeno HDP/obyvatele podle jednotlivých krajů v České republice.

⁴³ FONDY EVROPSKÉ UNIE [online], ref. 23, s. 10.

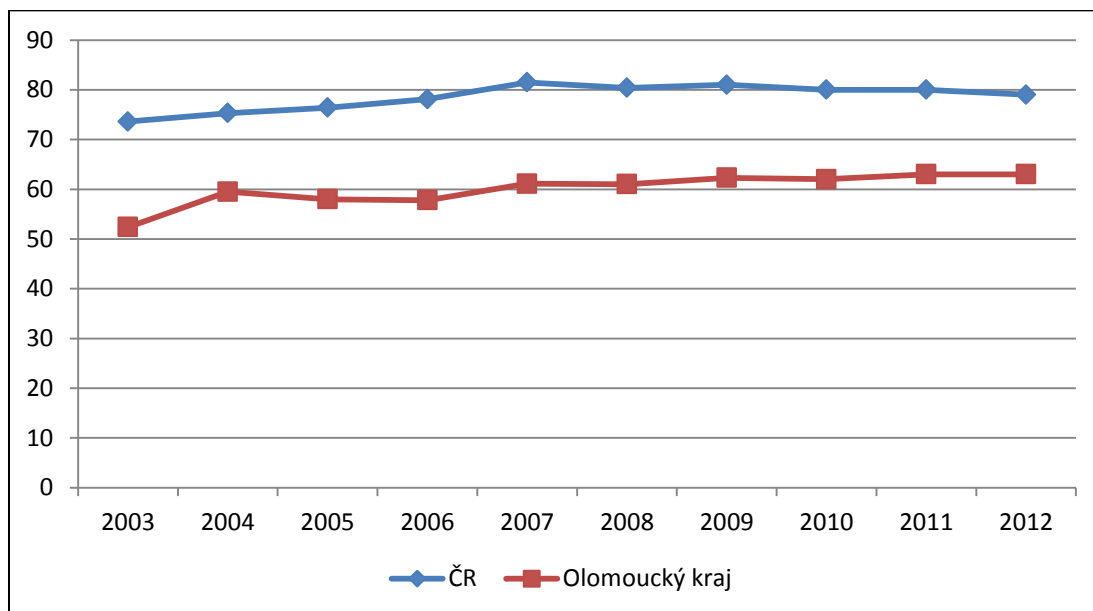
Graf 3.2: HDP/na obyvatele podle jednotlivých krajů ČR (v %)

Zdroj: REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS [online], 2014; vlastní úprava

Z výše uvedeného grafu 3.2 vyplývá, že Olomoucký kraj se řadí na 2. místo, jako kraj s nejhůrší ekonomikou s HDP/obyvatele. Na 1. místo se řadí Hlavní město Praha, jako nejlépe hospodařící kraj v HDP/obyvatele.

Graf 3.3: Srovnání vývoje HDP Olomouckého kraje s HDP ČR (PPS, v %)

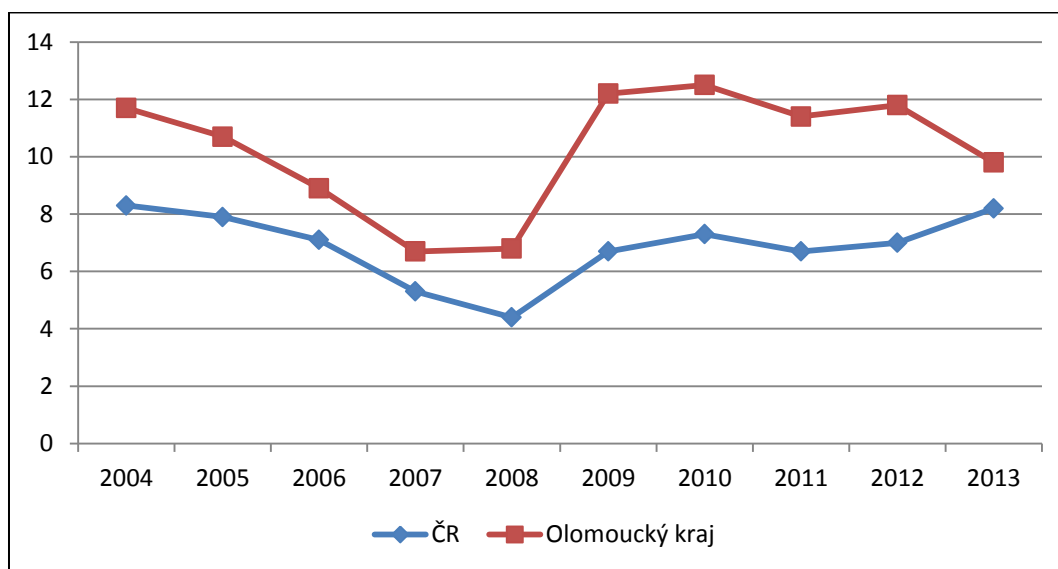
Zdroj: REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS [online], 2014; vlastní úprava

3.1.4 Sociální charakteristika

Míra nezaměstnanosti v Olomouckém kraji byla k 31. 3. 2014 10,1 %, což převyšuje celorepublikový průměr, který činí 8,3 %. Pro srovnání míry nezaměstnanosti ČR a Olomouckého kraje je níže uveden graf 3.4. Olomoucký kraj se dlouhodobě potýká s tímto trendem vysoké nezaměstnanosti a ve srovnání s ostatními kraji se řadí mezi třetí nejhorší, hned po Moravskoslezském a Ústeckém kraji. V současné době lze říci, že březnová nezaměstnanost roku 2014 je zatím nejvyšší uvedená míra nezaměstnanosti oproti předchozím obdobím. Pro určité srovnání a přehled míry nezaměstnanosti v České republice je v příloze č. 5 uvedena mapa, která popisuje míru nezaměstnanosti v jednotlivých krajích.

Jak výše bylo uvedeno, že míra nezaměstnanosti v Olomouckém kraji vykazuje 10,1 %, tak i ve všech pěti okresech míra nezaměstnanosti mírně klesla. V tabulce 3.2 je podrobněji popsána míra nezaměstnanosti a další ukazatele ve všech pěti okresech Olomouckého kraje.⁴⁴

Graf 3.4: Vývoj míry nezaměstnanosti v Olomouckém kraji a ČR (v %)

Zdroj: ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY [online], 2014; vlastní úprava

Z grafu 3.4 vyplývá, že míra nezaměstnanosti v Olomouckém kraji převyšuje průměr míry nezaměstnanosti ČR už od roku 2004. Nejvyšší míra nezaměstnanosti v Olomouckém kraji byla v roce 2010 a činila 12,5 %. Průměru ČR se Olomoucký kraj nejvíce přibližoval v roce 2007, kdy míra nezaměstnanosti vykazovala 6,7 % a pro ČR 5,3 %.

⁴⁴ ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY. *Měsíční statistická zpráva* [online]. Úřad práce České republiky, 2014 [11. 4. 2014]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/olk/statistiky/Koment03_2014_kraj.pdf, s. 2.

Tabulka 3.2: Míra nezaměstnanosti v jednotlivých okresech Olomouckého kraje
(stav k 31. 3. 2014)

Okres	Míra nezaměstnanosti	Počet uchazečů o zaměstnání	Počet volných míst	Počet uchazečů na 1 volné místo
Jeseník	13,6 %	3 934	88	44,7
Olomouc	9,5 %	15 293	607	25,2
Prostějov	8,3 %	6 549	431	15,2
Přerov	11,0 %	9 951	355	28,0
Šumperk	10,5 %	8 918	334	26,7

Zdroj: ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY [online], 2014; vlastní úprava

Z výše uvedené tabulky 3.2 je patrné, že nejvyšší je na tom okres Jeseník, který vykazuje nejvyšší procento nezaměstnanosti. To je dáno především polohou tohoto okresu, která se nachází v horské oblasti. Z toho také vyplývá, že díky této nevýhodné poloze má okres Jeseník za následky špatnou dopravní dostupnost a odliv osob s vyšším vzděláním a strukturálními problémy.

Ve srovnání se stejným měsícem loňského roku se počet nezaměstnaných v Olomouckém kraji zvýšil o 836 osob, což je + 2 %. V průběhu měsíce března bylo nově zaevidováno 3 315 uchazečů o zaměstnání, z toho 173 osob, které přišly do evidence ÚP z důvodu ukončení svého samostatného podnikání na živnostenský list. Počet nově registrovaných je nepatrně vyšší než v předchozím měsíci o 24 osob, ale v porovnání se stejným obdobím roku 2013 je rozdíl výraznější + 546 osob. Počet volných míst se během měsíce sice mírně zvýšil na 1 815 míst, ale s ohledem na současný počet nezaměstnaných se počet uchazečů připadajících na 1 volné místo ustálil v průměru na 25 osob.

Na konci března roku 2014, evidovaly úřady práce v Olomouckém kraji celkem 44 645 neumístěných uchazečů o zaměstnání (z toho 20 758 žen, tj. 46 %). Dále z celkového počtu neumístěných uchazečů bylo 2 524 absolventů a mladistvých (5,7 %) a 4 025 osob se

zdravotním postižením (9 %). Pro detailnější přehled počtu uchazečů o zaměstnání v Olomouckém kraji je uvedena tabulka 3.3.⁴⁵

Tabulka 3.3: Počet uchazečů o zaměstnání v Olomouckém kraji

Uchazeči o zaměstnání	3/2013	2/2014	3/2014
Ke konci měsíce celkem	43 809	46 314	44 645
Z toho - dosažení	42 574	45 019	43 122
- pobírající podporu	9 773	11 742	10 377
- částečně nezaměstnaní	3 670	2 686	3 094
Nově registrovaní	2 769	3 291	3 315
Vyřazení celkem	3 515	3 381	4 984
Z toho - nástupy do zaměstnání	1 946	2 231	3 787
- umístění úřadem práce	217	206	673
Míra nezaměstnanosti	9,8 %	10,5 %	10,1 %

Zdroj: ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY [online], 2014; vlastní úprava

Z tabulky 3.3 je patrné, že míra nezaměstnanosti v březnu minulého roku 2013 byla 9,8 %. Dále je patrné, že míra nezaměstnanosti v únoru letošního roku 2014 dosahovala 10,5 % a za pouhý jeden měsíc vykazuje nižší míru nezaměstnanosti o 4 p. b.

Olomoucký kraj vyplatil v rámci sociální politiky 2 136 mil Kč na sociálních dávkách.

V prosinci roku 2012 pobíralo důchod 175 315 příjemců s průměrnou výší důchodu 10 260 Kč. Účastníkem nemocenského pojištění bylo 211 251 osob a proplacené dávky nemocenského pojištění činily 900,2 mil. Kč. Nově bylo nahlášeno 53 634 případů pracovní neschopnosti.

V roce 2012 se o nemocné v Olomouckém kraji staralo v 9 nemocnicích, 16 odborných léčebných ústavech a dalších zdravotnických zařízeních 2 904 lékařů a 6 497 zdravotních pracovníků. Péče o nemocné na nejvyšší úrovni je zabezpečována především ve Fakultní nemocnici v Olomouci, která je vybavena nejnovější léčebnou technikou i širokou vědeckou a výukovou základnou.

⁴⁵ ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY [online], ref. 39, s. 3.

Vzdělání v Olomouckém kraji poskytuje síť školních zařízení, která tvoří 373 mateřských škol, 299 základních škol, 20 gymnázií, 79 oborů odborného vzdělání na středních školách, 8 vyšších odborných škol a 1 konzervatoř. Centrem vzdělání je druhá nejstarší univerzita v České republice – Univerzita Palackého v Olomouci. Na její přírodovědecké, pedagogické, lékařské, filozofické, právnické, teologické fakultě, fakultě tělesné kultury a fakultě zdravotnických věd studuje 22 tisíc studentů.⁴⁶

3.1.5 Environmentální charakteristika

Z pohledu zemědělství lze Olomoucký kraj charakterizovat jako značně nestejnorodý. Výrazný rozdíl je znatelný mezi severozápadní hornatou částí regionu a částí kraje střední a jihovýchodní. V hornaté části se nachází výrazně podprůměrné půdní a klimatické podmínky s převahou lesních ploch a drnových porostů. Ve střední a jihovýchodní části kraje jsou podstatně příznivější půdní a klimatické podmínky pro rozvoj intenzivního zemědělství s výraznou převahou vysoce produktivních půd a převážně intenzivně využívanou ornou půdou, tvořící až 80% ploch v krajině.⁴⁷

Chráněná území

Do dnešní doby bylo v Olomouckém kraji vyhlášeno celkem 139 maloplošných zvláště chráněných území. V kategorii národní přírodní rezervace je 11 území, další kategorie jsou národní přírodní památka (11), přírodní rezervace (52) a přírodní památka (65), o celkové rozloze 6 518 ha. Z velkoplošných zvláště chráněných území jsou v kraji zastoupeny dvě chráněné krajinné oblasti a těmi jsou *Chráněná krajinná oblast (CHKO) Litovelské Pomoraví*, která představuje lužní lesy kolem řeky Moravy a jejích ramen a *Chráněná krajinná oblast (CHKO) Jeseníky*, která zahrnuje oblast *Hrubého Jeseníku*. V rámci soustavy Natura 2000 bylo vymezeno 67 lokalit k ochraně evropsky významných druhů a k ochraně biotopů čtyři ptačí oblasti o celkové výměře 87 450 ha.

Vodstvo

Většinu území Olomouckého kraje zaujímá povodí řeky *Moravy*, zatímco povodí řeky *Odry* je omezeno na jeho nejsevernější část Jesenicko a území vojenského výcvikového prostoru Libavá. Hustota říční sítě vychází na 1,38 km toků na 1 km² plochy. Tato hodnota je ve srovnání s hodnotou pro celou Českou republiku (0,96 km/km²), což je hodnota dosti vysoká. Mezi nejvíce znečištěné významné toky Olomouckého kraje patří řeka *Brodečka*, *Morávka*, *Olešnice*, *Romže*, *Sitka*, *Valová* a také řeka *Bečva*. U těchto toků existují možnosti

⁴⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], ref. 31, s. 21.

⁴⁷ FONDY EVROPSKÉ UNIE [online], ref. 23, s. 28.

výraznějšího zlepšení kvality jejich vod. Největšími znečišťovateli kraje zůstávají papírenské podniky a velké čistírny odpadních vod⁴⁸ (ČOV) nacházející se v Olomouci, Zábřehu, Šumperku a Prostějově.

Úpravy vodohospodářských toků jsou v jednotlivých částech Olomouckého kraje dosti odlišné. Kanalizace toků je velmi běžná v nížinných oblastech kraje s intenzivním zemědělstvím a to v oblasti Prostějovska, Uničovska a částečně Přerovska. Naopak mezi přírodně nejhodnotnější toky patří bezesporu řeka *Morava* na území CHKO *Litovelské Pomoraví*. V níže uvedené tabulce 3.4 je uveden počet ČOV pro veřejnou potřebu v Olomouckém kraji za období 2010-2012.

Tabulka 3.4: Čistírny odpadních vod pro veřejnou potřebu v Olomouckém kraji v období 2010-2012

ČOV	2010	2011	2012
Mechanické	2	2	2
Mechanicko-biologické	130	136	143
Z toho dalším odstraňování:			
- Dusíku	37	34	32
- Fosforu	5	3	2
- Dusíku i fosforu současně	17	25	27
Celkem	132	138	145

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2013; vlastní úprava

Stojaté vody na území Olomouckého kraje tvoří štěrkopískovny, které se nachází např. v Tovačově, kde jsou 4 jezera o velikosti 280 ha, dále Troubky o celkové velikosti 150 ha aj. Dále v kraji můžeme najít velmi malý počet údolních nádrží přehradního typu a to nádrž Plumlov a Nemilka. Mezi další stojaté vody dále můžeme zahrnout i rybníky. Největším

⁴⁸ Za čistírnu odpadních vod (ČOV) se považují objekty a zařízení sloužící k čištění odpadních vod s mechanickým, biologickým, příp. dalším stupněm čištění. Za ČOV se nepovažují zařízení pro hrubé předčištění odpadních vod (česla, lapače písku, lapače oleje apod.), septiky, žumpy a jednoduchá zařízení s mechanickou funkcí, která nejsou pravidelně sledována a obsluhována.

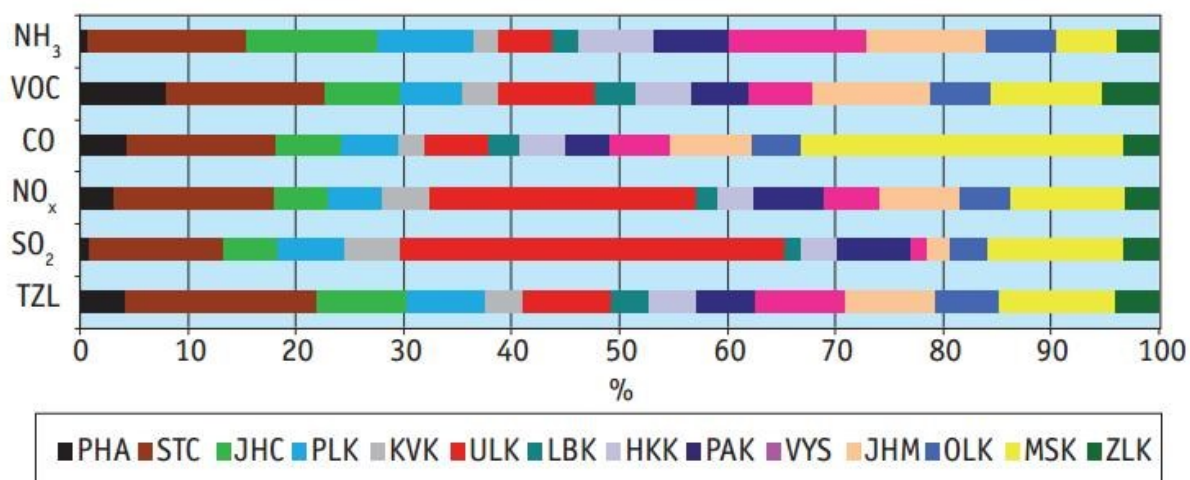
rybníkem je *Hradecký rybník* u Tovačova, který je rozdělen hrázemi na tři samostatné části a druhým největším rybníkem v kraji je rybník *Šumvaldský*.

V Olomouckém kraji se nachází i speciální přírodní biotop a to podzemní vody. Jedná se o *Javoříčský* a *Mladečský kras*, *Hranický kras* a *Jesenický kras*. *Hranický kras* je proslulý nejhlubším přírodním jezerem v ČR na dně Hranické propasti.⁴⁹

Ovzduší

V rámci Olomouckého kraje dochází vzhledem k rozložení průmyslu a osídlení k nerovnoměrnému emisnímu zatížení jednotlivých částí kraje. Největší zdroje znečištění ovzduší se nacházejí v jeho jižní části, zejména v okresech Přerov a Olomouc. Tento kraj lze hodnotit v produkci emisí znečišťujících látek poměrně přijatelně oproti jiným krajům. Na níže uvedeném obrázku 3.1 jsou uvedeny jednotlivé kraje a podíl hlavních emisních látek znečišťující ovzduší, data jsou uvedena za rok 2009 z důvodů neaktualizovaných analýz stavu životního prostředí.

Obrázek 3.1: Podíl krajů na celkových emisích hlavních znečišťujících látek za rok 2009 (v %)

Zdroj: ČESKÁ INFORMAČNÍ AGENTURA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ [online], 2010

Na celkovém snížení emisí SO₂ se nejvíce podílely velké stacionární spalovací zdroje jako *DALKIA Česká republika, a.s. – Teplárna Olomouc*, kde došlo ke snížení emisí SO₂ o cca 1 000 tun v důsledku příznivých teplotních podmínek s nižšími požadavky na výrobu tepla. SO₂ produkovaly velké stacionární zdroje, a to zejména zdroje v oblasti průmyslu a městské teplárny. Směrné doporučené hodnoty krajských emisních stropů pro SO₂, NO_x, VOC a NH₃⁵⁰ pro rok 2010 byly v Olomouckém kraji v roce 2008 dodrženy. I přestože byla produkce NO_x

⁴⁹ FONDY EVROPSKÉ UNIE [online], ref. 23, s. 28.

⁵⁰ NH₃ – amoniak, SO₂ – oxid siřičitý, NO_x – oxidy dusíku, VOC – těkavé organické látky

v roce 2008 nižší než v předešlém roce, zůstává blízká emisnímu stropu. Imisní situace je silně ovlivňována rozptylovými podmínkami. V roce 2007 i 2008 byly tyto podmínky příznivé, a tedy je možné konstatovat, že došlo ke zlepšení situace týkající se kvality ovzduší. Největší podíl na znečišťování ovzduší Olomouckého kraje mají mobilní zdroje znečišťování ovzduší – silniční automobilová doprava s minimálními možnostmi ovlivnit produkované množství znečištění.⁵¹

V níže uvedené tabulce 3.5 jsou uvedeny investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí v Olomouckém kraji za období 2010-2012.

Tabulka 3.5: Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí v Olomouckém kraji v období 2010-2012 (v tis. Kč)

Investice	2010	2011	2012
Ochrana ovzduší a klimatu	128 309	146 309	76 498
Nakládání s odpadními vodami	551 666	553 819	1 150 536
Nakládání s odpady	96 307	164 106	182 192
Ostatní	47 377	38 277	97 965
Celkem	823 659	902 511	1 507 191
Neinvestiční náklady			
Ochrana ovzduší a klimatu	45 876	50 329	50 441
Nakládání s odpadními vodami	847 963	898 723	904 840
Nakládání s odpady	1 022 365	1 077 079	1 349 374
Ostatní	200 379	239 407	331 173
Celkem	2 116 583	2 265 538	2 635 828

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2013; vlastní úprava

⁵¹ FONDY EVROPSKÉ UNIE [online], ref. 23, s. 31.

Z výše uvedené tabulky 3.5 je patrné, že největší investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí v Olomouckém kraji byly za rok 2012. **Investice** za rok 2012 činily **1 507 191 tis. Kč** a **neinvestiční náklady** za rok 2012 byly **2 635 828 tis. Kč**. Nejvíce investic za rok 2012 plynulo na nakládání s odpadními vodami a to činilo 1 150 536 tis. Kč. Oproti tomu neinvestiční náklady se nejvíce podílely na nakládání s odpady a to částkou 1 349 374 tis. Kč. Nakládání s odpady se rozumí recyklace, regenerace nebo úprava odpadů před jejich využitím.

3.2 Situační analýza města Prostějov

Město Prostějov je **správním a průmyslovým centrem** jižní části Olomouckého kraje, které se pyšní bohatou a slavnou historií. Leží v samotném srdci Hané, na cestě, jež odedávna spojovala evropský jih s evropským severem. Město své jméno odvozuje od historicky doloženého velmože Prostěje. V příloze č. 6 je uveden znak Prostějova. V příloze lze vidět štít svisle půlený, kde v pravé zlaté polovině je červená mříž ze čtyř kosmých a pěti šikmých pásů se zlatými hřeby na křížení, a to v podobě šesticípých hvězdiček. V levé modré polovině je půl černé nekorunované orlice se zlatými drápy, zobákem a červeným jazykem, hledící doleva.⁵²

3.2.1 Základní charakteristika města Prostějov a geografická struktura

Město Prostějov leží v severní části Hornomoravského úvalu, na úpatí Prostějovské pahorkatiny, ve východní části České republiky (viz příloha č. 7). První zmínka o Prostějovu, který je nazýván Hanáckým Jeruzalémem, jsou z první poloviny 12. století. Tehdy se nazýval Prostějovice a byl jednou z mnoha vesnic patřících do majetku nově postaveného biskupského kostela sv. Václava v Olomouci a uvedených v zakládací listině. Do poloviny 13. století se Prostějov vyvinul v trhovou ves, která zaujímala dosti výrazné postavení na střední Moravě. V současné době se Prostějov dělí dle správního území na historickou sídelní část a na 6 místních částí – Čechovice, Čechůvky, Domamyslice, Krasice, Vrahovice a Žešov. Samotné město Prostějov je pověřená obec na úrovni NUTS 3, což je obce s rozšířenou působností vymezena územím celkem o 75 obcí. Historické jádro města je vyhlášeno od roku 1990 městskou památkovou zónou. Městem, nebo v jeho blízkosti také protékají dvě říčky – Hloučela a Romže.

⁵² STATUTÁRNÍ MĚSTO PROSTĚJOV. Obecné informace o městě. Statutární město Prostějov [online]. 2013 [12.4. 2014]. Dostupné z: <http://www.prostejov.eu/cz/turista/>.

Město Prostějov se stalo 12. 3. 2012 **statutárním městem**. Orgány města tvoří **zastupitelstvo** města, které má 35 členů, **rada města** s 11 členy a **magistrát**, v jehož čele je od 4. 11. 2010 primátor Miroslav Pišťák. Magistrát tvoří primátor, čtyři náměstci primátora, tajemník magistrátu a zaměstnanci města zařazení do magistrátu.⁵³

Hlavním kulturním a společenským centrem a současně jedna z architektonických dominant Prostějova je Národní dům. Centrum města tvoří náměstí, které se jmenuje *náměstí Tomáše Garyka Masaryka* (T. G. M.), kde dominuje 66 metrů vysoká věž nové radnice. Tato nová radnice byla postavená podle návrhu profesora K. H. Kepky. Mezi další pamětihodnosti města patří barokní morový sloup se sochou Panny Marie z roku 1714, prostějovský zámek na *Pernštýnském náměstí*.

Prostějov je městem poetických festivalů i divadelního života, proto stojí za zmínku, že zde vyrůstal známý český básník Jiří Wolker. Jeho rodný dům se nachází na hlavním náměstí T. G. M. Každý rok v červnu se zde koná celostátní festival poezie s tradicí založenou již v roce 1957 s názvem *Wolkerův Prostějov*.

Prostějovem prochází i mezinárodní cyklotrasa s názvem *Jantarová stezka*, proto se město řadí mezi ideální místa vhodná pro cykloturistiku, aktivní odpočinek a relax. Pro aktivní odpočinek a relaxaci slouží *Kolářovy sady*, *Smetanovy sady*, lesopark *Hloučela*, víceúčelová sportovní hala, městské lázně a aqvapark.⁵⁴

3.2.2 Demografická charakteristika

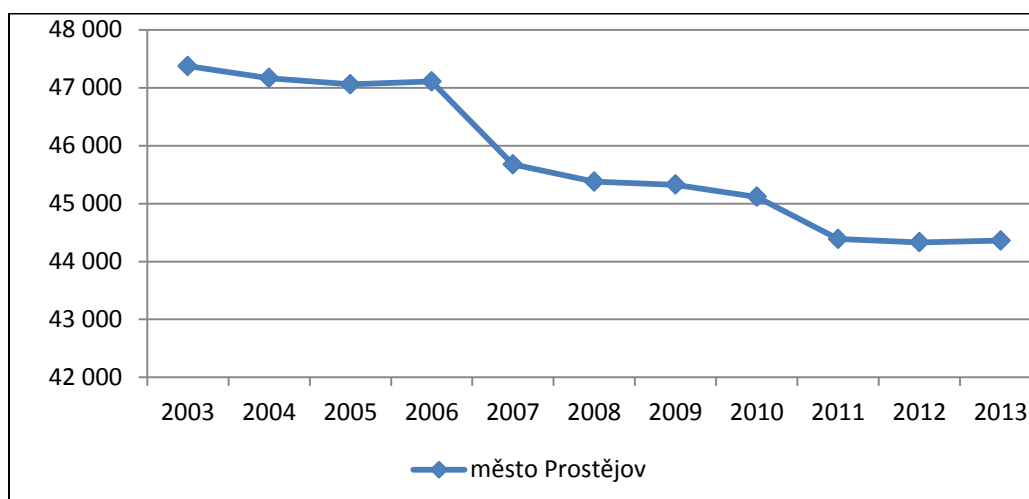
Vývoj počtu obyvatel v Prostějově se v meziročním srovnání snížil. Podle statistických údajů, za posledních deset let má vývoj počtu obyvatel klesající charakter (viz graf 3.5). Jedním z hlavních důvodů tohoto trendu může být odliv obyvatel do ekonomicky prosperujících oblastí České republiky. V roce 2006 a 2007 došlo k výraznému poklesu obyvatelstva, který byl způsoben osamostatněním obce Držovice, která má kolem 1 251 obyvatel (viz tabulka 3.6).⁵⁵

⁵³ PAŇÁKOVÁ, Aneta. *Návrh na zlepšení využívání nástrojů finančního řízení města Prostějov* [online]. 2013 [12.4.2014]. Dostupné z: http://dspace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/24088/pa%C5%88%C3%A1kov%C3%A1_2013_dp.pdf?sequence=1. s. 39.

⁵⁴ STATUTÁRNÍ MĚSTO PROSTĚJOV [online], ref. 47.

⁵⁵ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Okres Prostějov. *Český statistický úřad* [online]. 2014b [12. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/okres_prostejov.

Graf 3.5: Vývoj počtu obyvatel v městě Prostějov za období 2003-2013

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2014b; vlastní úprava

Tabulka 3.6: Počet obyvatel v okrese Prostějov za období 2006-2013

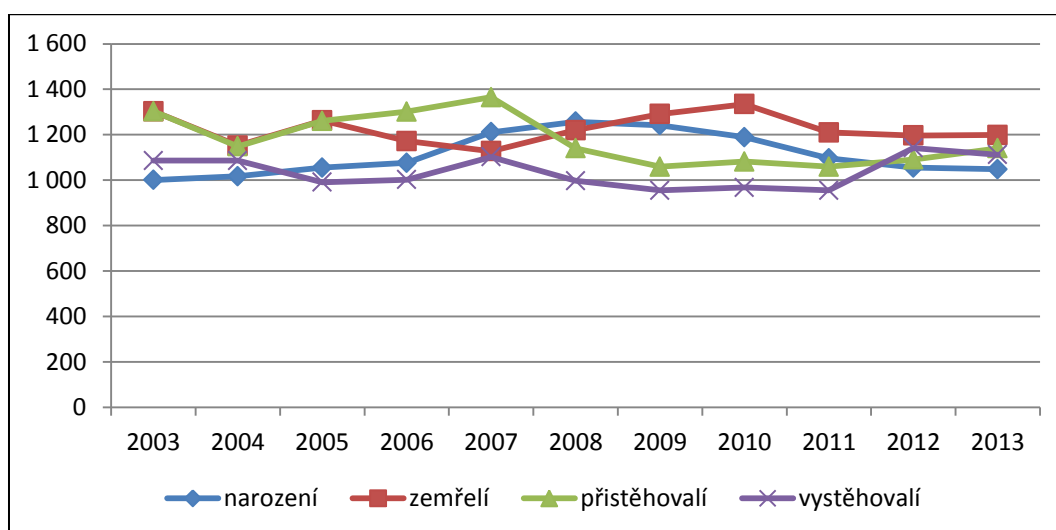
Rok	2006	2007	2008	2010	2012	2013
Ženy	56 450	56 567	56 530	56 497	56 059	56 017
Muži	53 183	53 412	53 629	53 685	53 287	53 206
Okres	109 633	109 979	110 159	110 182	109 346	109 223

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2014b; vlastní úprava

Počet vystěhovalých obyvatel nepřevyšuje počet přistěhovalých obyvatel až na výjimku v roce 2012, počet narozených a zemřelých se v posledních deseti letech vyrovnává (viz graf 3.6). Průměrný věk v okrese Prostějov činí 41,6 let (stav k 31. 12. 2012), z toho je patrné, že se okres Prostějov potýká s dalším trendem a to stárnutí obyvatelstva. Tento trend může souviset s odlivem mladých osob odcházejících za prací do větších perspektivnějších měst a tak ovlivňuje negativní demografickou situaci.⁵⁶

⁵⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], ref. 50.

Graf 3.6: Vybrané demografické údaje za okres Prostějov v období 2003-2013

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2014b; vlastní úprava

3.2.3 Ekonomická charakteristika

Prostějov je významné **regionální průmyslové centrum**. Tradičním odvětvím je oděvní a textilní průmysl, dále pak stavebnictví, hutnictví, kovovýroba a strojírenství. Atraktivitu města znásobuje přilehlá dálnice a blízkost regionálního centra - města Olomouc.

Narůstající globalizační trendy, projevující se v přelévání kapitálu do nových rostoucích ekonomik a regionů s relativně nízkými náklady práce a kvalitní vzdělanostní strukturou obyvatelstva, přispělo k rozhodnutí řady zahraničních i tuzemských investorů, využít připraveného podnikatelského zázemí města pro své investice. Mezi nejvýznamnější společnosti patří *Toray Textiles Central Europe*, s.r.o., *Železářny Annahütte*, spol. s r. o., *Mubea it spring wire* s.r.o., *HOPÍ* s.r.o. a mnoho dalších. Díky těmto investicím se zvýšilo portfolio výroby, vznikla řada nových pracovních míst a došlo k posílení ekonomického růstu celého kraje.⁵⁷ Veškeré ekonomické ukazatele Olomouckého kraje jsou uvedeny v kapitole 3.1.3.

Zastupitelstvo města zřídilo finanční a kontrolní výbor jako své iniciativní a kontrolní orgány a dále zřídilo také osadní výbory. Součástí struktury města jsou také příspěvkové organizace, které jsou svým rozpočtem navázány na rozpočet města a spadají mezi ně mateřské školy,

⁵⁷ AGENTURA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE. *Profil města Prostějov* [online]. Agentura regionálního rozvoje, 2011 [12. 4. 2014]. Dostupné z: https://www.mestopv.cz/files/2011_ruzne/profil-prostejov-2011.doc. s. 12.

jesle, základní školy, *Sportcentrum*, základní umělecká škola Vladimíra Ambrose, městské divadlo a městská knihovna.⁵⁸

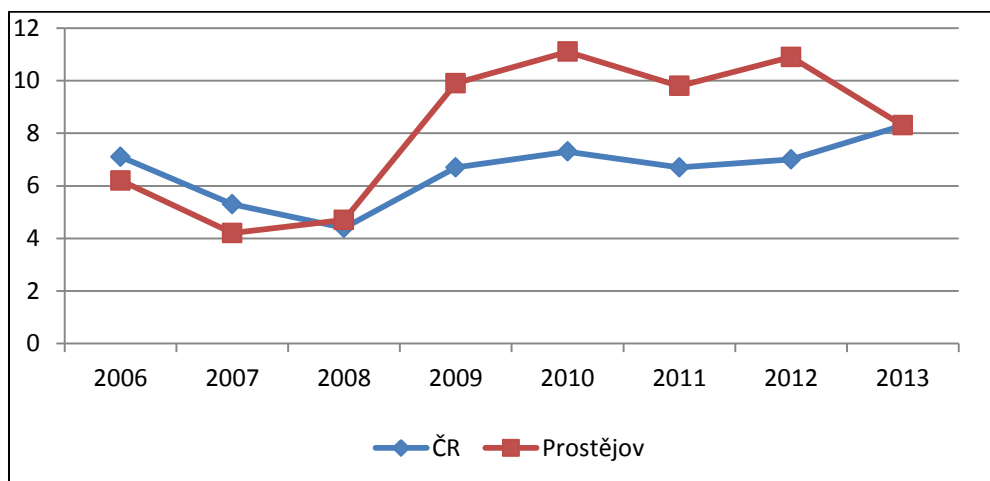
Obchodní společnosti, na jejichž majetkové účasti se město podílí alespoň 10 % jsou *Vodovody a kanalizace Prostějov, a.s.*, *Domovní správa Prostějov, s.r.o. (DSP)*, *A.S.A. a Technické služby Prostějov, s.r.o.*, *FTL-First Transport Lines, a.s.*, *Lesy města Prostějova, s.r.o.*, *MIPROSTAV, s.r.o.* a *Společenský dům Prostějov, s.r.o.*⁵⁹

3.2.4 Sociální charakteristika

Strategickým bodem trhu práce je město Prostějov, kde žije více než 40 % obyvatel regionu a je zde vytvářena převážná část pracovních míst. Trh práce je poměrně uzavřený, i když k migraci pracovních sil dochází směrem k okolním okresům, především Olomouci, Vyškovu, Přerovu a Blansku a to jak dojížděním, tak vyjížděním pracovníků. Přispívá k tomu také poloha města Prostějova ležícího u dálnice D1 mezi Brnem a Olomoucí.⁶⁰

V níže uvedeném grafu 3.7 je znázorněn vývoj míry nezaměstnanosti v období 2006-2013. Z grafu 3.7 je patrné, že míra nezaměstnanosti v Prostějově se od roku 2009 zvýšila a tento trend růstu trval až do roku 2012. V minulém roce, míra nezaměstnanosti rapidně klesla a to až na 8,3 % a vyrovnává se průměru míry nezaměstnanosti celé ČR.

Graf 3.7: Vývoj míry nezaměstnanosti v ČR a Prostějově v období 2006-2013

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2014b; vlastní úprava

⁵⁸ PAŇÁKOVÁ, Aneta [online], ref. 48, s. 40.

⁵⁹ STATUTÁRNÍ MĚSTO PROSTĚJOV [online], ref. 47.

⁶⁰ AGENTURA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE [online], ref. 52, s. 17.

3.2.5 Environmentální charakteristika

Město Prostějov se nachází na okraji *Hornomoravského úvalu*, při úpatí *Drahanské vrchoviny*. Tato poloha města v tzv. inverzní kotlině, která je otevřená k východu, ale uzavřená převládajícím větrům ze severu a západu, značně ovlivňuje podnebí. Tím je myšleno, že špatně větraná kotlina přináší vysokou prašnost. Místní vlivy, především doprava, způsobují, že životní prostředí města a jeho okolí je považováno za středně zatížené.

Ovzduší města Prostějov je ovlivňováno třemi základními typy zdrojů znečištění. Jedná se o:

- místní a blízké stacionární velké a střední zdroje znečišťování ovzduší;
- doprava;
- lokální malé zdroje znečišťování (domácí topeniště).

Velké zdroje znečištění ovzduší na území města Prostějova nejsou v krajském měřítku významné. *Slévárna Anah Prostějov*, s. r. o. byla v roce 2007 největším producentem tuhých emisí (5,21 t), SO₂ (4,85 t) a NO_x (9,28 t) ve městě. Významným faktorem negativního vlivu na ovzduší se i vzhledem k negativnímu trendu stává automobilová silniční doprava. Doprava, kromě přímých emisí oxidů dusíku, oxidu uhelnatého, polyaromatických uhlovodíků a tuhých částic přináší i sekundární znečištění ovzduší rozvířováním prachu s následkem zvýšené koncentrace tuhých částic. **Řešení problematiky dopravy** jako je případný obchvat, rekonstrukce, regulace automobilové dopravy ve městě, zlepšení veřejné dopravy, podpora cyklistické dopravy, se tak stává významným, ne-li zásadním krokem i z hlediska zlepšení kvality životního prostředí. V této souvislosti je účelné uvést, že autobusy městské hromadné dopravy (MHD) používají k pohonu stlačený plyn.

V některých lokalitách se rozhodující složkou negativních vlivů znečištění ovzduší s přímým dopadem na zdravotní stav a pohodu obyvatel stávají emise z domácích topenišť na pevná paliva. V posledních letech dochází k nárůstu podílu této složky na celkovém znečištění ovzduší. Příčinou zvýšení znečišťování ovzduší z vytápění je mimo jiné i přechod, respektive návrat k vytápění tuhými palivy u části majitelů domů způsobený především:

- zvyšováním nákladů na vytápění ušlechtlejšími palivy;
- dostupností levnějších druhů pevných paliv;
- snižováním výhodnosti některých alternativních zdrojů vytápění (omezení dotací a zvýhodněných tarifů elektrické energie v případě tepelných čerpadel, slunečních kolektorů aj.).

Na území města Prostějova se v současné době nachází jedna automatická monitorovací stanice, která je provozována Českým hydrometeorologickým ústavem (ČHMÚ). Jedná se o jednu ze tří stanic ČHMÚ aktuálně monitorujících nejvýznamnější škodliviny v Olomouckém kraji.⁶¹ V níže uvedené tabulce 3.7 jsou uvedeny průměrné roční imise znečišťující ovzduší v Prostějově za období 2006-2010. Z nedostatku aktuálních dat jsou proto uvedena data do roku 2010.

Tabulka 3.7: Průměrné roční imise znečišťujících látek měřené na ČHMÚ v Prostějově za období 2006-2010

Rok / imisi koncentrace	SO ₂ [μ/m ³]	PM ₁₀ [μ/m ³]	NO _x [μ/m ³]	NO [μ/m ³]	NO ₂ [μ/m ³]	O ₃ [μ/m ³]
2006	5,9	38,4	41,3	9,6	26,7	50,1
2007	3,7	28,7	30,0	5,6	21,5	48,6
2008	2,8	28,3	29,6	5,3	21,6	45,9
2009	-	30,8	30,2	5,9	21,4	45,0
2010	-	34,4	-	-	24,8	46,3

Zdroj: AGENTURA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE [online], 2014; vlastní úprava

Hospodaření s **odpady** se v Prostějově řídí obecně závaznými vyhláškami č. 8/2007 o systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, včetně systému nakládání se stavebním odpadem a č. 9/2007 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Ke sběru tříděného odpadu slouží občanům 169 tzv. „sběrných hnízd“, na kterých je umístěno celkem 718 sběrných nádob. Na těchto místech je možno ukládat vytríděné složky komunálního odpadu (papír, sklo, plasty a PET láhve) do separačních kontejnerů. Novinkami v oblasti třídění odpadu jsou speciální kontejnery na elektrozařízení na 16 stanovištích a speciální kontejnery na šatstvo na 11 stanovištích.

Z dalších složek životního prostředí je v současné situaci za nejvíce problematický považován především **hluk** z dopravy. A to jak z důvodu kontaktu většího počtu obyvatel s negativními důsledky dopravy, tak zejména trend dalšího nárůstu dopravy.⁶²

⁶¹ AGENTURA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE [online], ref. 52, s. 37.

⁶² Tamtéž, s. 41-42.

Jak výše bylo uvedeno, hlavním **vodním tokem** v Prostějově je říčka Hloučela a dalším vodním tokem je Romže, která protéká městskou částí Vrahovice. Řeka Hloučela je dle údajů *Povodí Moravy*, s.p. za roky 2008 až 2009 zařazena do II. třídy jakosti vod (mírně znečištěná voda – dle ČSN 75 7221 o jakosti vod), řeka Romže do III. třídy jakosti vod (znečištěná voda). Odpadní vody z Prostějova a okolních obcí jsou přiváděny na mechanicko-biologickou ČOV Kralický háj, jejímž provozovatelem je *Moravská vodárenská*, a. s. Hlavními cíli navrhovaných opatření jsou výrazné snížení znečištění povrchových vod a posílení biologické funkce vodních toků.⁶³

Významnou aktivitou ovlivňující řešení aktuálních problémů v oblasti životního prostředí je zařazení Prostějova do národní sítě *Zdravých měst*. Zapojením do tohoto mezinárodního projektu se účastnické město zavázalo hledat cesty k **podpoře zdraví, udržitelného rozvoje a kvality života**, tedy cílů, jejichž dosažení je přímo podmíněno **zlepšováním kvality životního prostředí**. Specifickým nástrojem pro naplnění výše uvedených cílů je implementace místního Plánu zdraví a kvality života, jehož zpracování vychází z požadavků na plánování na úrovni Místní Agendy 21.⁶⁴

3.3 Charakteristika žadatele o dotaci

Tato podkapitola blíže představí a popíše žadatele o dotaci, jak z hlediska předmětu jeho činnosti, tak jeho historii a zkušenosti žadatele o dotaci z fondů EU, či jiných veřejných zdrojů. Žadatel je právnická osoba (PO), která se nazývá **Domovní správa Prostějov, s.r.o.** (DSP) a má své sídlo v Prostějově. Z důvodů nedostatku interních materiálů poskytnutých DSP je tato kapitola vymezena stručnými, ale podstatnými body.

3.3.1 Historie žadatele

DSP byla založena městem Prostějov a působí od 11. 9. 2001. Před založením této obchodní společnosti předcházely dvě organizace. Jako první byl založen *Bytový podnik* města Prostějov. Jeho hlavní činností byla správa bytů a nebytových prostor, spravoval cca. 8 000 bytů. Po privatizaci bytového fondu se hlavní činností stala **výroba a distribuce tepla**. Později se Bytový podnik stal příspěvkovou organizací a přejmenoval se na Domovní správu Prostějov, p. o. Tato příspěvková organizace se později začala zabývat nejen správou bytových, nebytových prostor a výrobou, distribucí tepla, ale také k této správě přibýlo provozování sportovních zařízení města Prostějov.

⁶³ AGENTURA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE [online], ref. 52, s. 38.

⁶⁴ Tamtéž, s. 42.

3.3.2 Předmět činnosti

Hlavní náplní činnosti DSP je **správa nemovitostí** v majetku města Prostějov. Jedná se především o bytové a nebytové prostory. V současné době DSP spravuje 1 200 bytů. Kromě správy těchto objektů provozuje městské lázně, víceúčelovou halu – zimní stadion, aquapark Koupelky a městskou tržnici.

Další činností je **výroba a distribuce tepla** z blokových a domovních kotelen. Své další činnosti jako jsou například realitní služby, správy nemovitostí nebo technické pomoci v oblasti stavebních prací současně nabízí soukromým i právnickým osobám.⁶⁵

3.3.3 Systém řízení managementu firmy

Podrobný popis Organizační struktury DSP je uveden v příloze č. 8. DSP má jednoduchou organizační strukturu skládající se z jednatele společnosti a jednotlivých odborů. Jediným společníkem je statutární město Prostějov. Podle platné legislativy vykonává působnost valné hromady jediného společníka Rada města Prostějova.

Jednatel společnosti je Ing. Vladimír Průša. Funkci jednatele společnosti zastává od 1. 7. 2002. Jednatel jedná ve všech věcech společnosti samostatně. Za společnost se jednatel podepisuje tak, že k firmě společnosti připojí svůj podpis. Neuvedení firmy u podpisu jednatele však nezpůsobuje neplatnost právního úkonu.

Podle stanov obchodní společnost DSP je ustanovena tříčlenná dozorčí rada. Členy dozorčí rady jsou předseda dozorčí rady, kterým je Pavel Smetana a dále členy dozorčí rady, Ing. Jan Tesař a Jiří Schlesinger.⁶⁶

Jak výše bylo uvedeno, DSP má obsaženo ve své organizační struktuře 6 odborů, tedy 6 pozic, jako vedoucích odborů. Jejich jména a názvy těchto odborů jsou uvedeny v příloze č. 8.

3.3.4 Místo působení firmy

Jak výše bylo uvedeno, DSP má sídlo ve městě Prostějov. Podrobná charakteristika místa působení firmy je výše uvedena v podkapitole 3.2. DSP má své sídlo v historickém centru města, konkrétně na Perštýnském náměstí 176/8.

⁶⁵ DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV. Informace. *Domovní správa Prostějov* [online]. 2014 [15.4. 2014]. Dostupné z: <http://www.dsp-pv.cz/index.php?kat=1>.

⁶⁶ ARES. Výpis dat Obchodního rejstříku v ARES. *Ares* [online]. 2014 [15. 4. 2014]. Dostupné z: http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ares/darv_or.cgi?ico=26259893&jazyk=cz&xml=1

3.3.5 Zkušenosti žadatele o dotaci z fondů EU a jiných veřejných zdrojů

Žadatel, tedy Domovní správa, s.r.o. nemá doposud žádné zkušenosti s dotacemi z fondů Evropské unie. DSP čerpá finanční prostředky z rozpočtu města Prostějova. V níže uvedené tabulce 3.8 jsou uvedeny poskytnuté finanční prostředky pro DSP v období 2008-2012.

Tabulka 3.8: Poskytnuté finanční prostředky pro DSP v období 2008-2012 (tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Přijaté dotace na provozní účely	0	30	0	0	9 672
Přijaté dotace na investiční účely	0	0	0	0	0
Přijaté dotace celkem	0	30	0	0	9 672

Zdroj: DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV [online], 2013; vlastní úprava

Z výše uvedené tabulky 3.8 je patrné, že DSP byl v roce 2012 poskytnut z rozpočtu města Prostějov finanční příspěvek, který plynul na zajištění služeb obecného hospodářského zájmu v rámci provozu městských lázní a zimního stadionu v Prostějově. Dále je patrné, že další veřejná finanční podpora z rozpočtu města Prostějov plynula pro DSP v roce 2009. Tento finanční příspěvek byl využit na projekt „Kulturní léto – Kam ve čtvrtek?“ a to ve výši 30 tis. Kč.⁶⁷

⁶⁷ DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV. *Výroční zpráva za rok 2012* [online]. Domovní správa Prostějov, 2013 [15. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.dsp-pv.cz/dokumenty/ucetni_zaverka_2012.pdf. s. 29.

4 Realizace Operačního programu Životní prostředí na příkladu vybraného projektového záměru

Následující praktická část diplomové práce navazuje na předchozí teoretické kapitoly diplomové práce. Tato kapitola se bude prakticky zabývat realizací OPŽP na příkladu vybraného, zjednodušeného projektového záměru, který je odlišný svojí strukturou od skutečné žádosti o dotaci. Níže uvedené kapitoly jsou vybrány ze struktury, která je pevně stanovená v prostředí pro podávání elektronických žádostí o dotaci – systém *Bene-fill*⁶⁸.

4.1 Identifikace projektu

Vybraný projektový záměr nese název *Modernizace stávajícího systému tepelných zdrojů CZT⁶⁹ a rozvodů tepla*. Daný projektový záměr je připravován pro podání na základě budoucí výzvy v OPŽP pro programové období 2014-2020. Z hlediska charakteru projektového záměru je zařazen do prioritní osy 2 *Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech*, s oblastí podpory 2.2 *Snížit emise stacionárních a mobilních zdrojů podílejících se na expozici obyvatelstva, ekosystémů a vegetace nadlimitním koncentracím znečišťujících látek*. Daný projektový záměr doposud nebyl podán jako žádost o dotaci, z důvodů neukončené přípravy Operačního programu Životní prostředí pro programové období 2014-2020 a tím pádem také z důvodů nezveřejněných výzev z výše uvedené prioritní osy OPŽP pro období 2014-2020. Předpokládá se, že příprava a schvalování OPŽP bude dokončeno do konce roku 2014 a následně budou vyhlašovány první výzvy. Nejbližším možným okamžikem podání žádosti o dotaci se tak jeví přelom let 2014-2015, respektive počátek roku 2015.

4.1.1 Stručný obsah projektu

Projekt Modernizace stávajícího systému tepelných zdrojů CZT a rozvodů tepla zahrnuje instalaci kogeneračních jednotek⁷⁰, instalaci nové technologie kotelen, rozvodů tepla a objektových předávacích stanic. Objekty, kde se nacházejí stávající tepelné zdroje (blokové kotelny, BK) jsou umístěny ve čtyřech okrscích (Okrsek BK Svobody, Okrsek BK Mozartova, Okrsek BK Tylova, Okrsek BK Krasická), všechny tyto okrsky se nacházejí v sídlech bytových domů na území města Prostějova. Na základě prohlídky plynových kotelen bylo zjištěno, že stávající zdroje nejsou provozovány optimálně a naskýtá se značný prostor pro hledání úspor, optimalizaci provozu a hlavně menší zátěž na kvalitu ovzduší v sídlech, kde se nacházejí bytové domy. Úspory energií by měly prospět, jak pro ekonomiku

⁶⁸ Prostředí ke komunikaci se žadatelem a k podávání elektronických žádostí o dotaci.

⁶⁹ Tento typ tepelných zdrojů je určen k dodávce tepla pro vytápění a přípravu TUV pro obyvatelstvo.

⁷⁰ Kogenerační jednotka je zařízení pro kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie.

provozování, tím je myšlena výroba a prodej tepla, tak i pro širokou veřejnost (obyvatelstvo), která z těchto kotelen čerpá energii (teplo).⁷¹

4.2 Žadatel projektu

Oprávněným žadatelem projektu je právnická osoba s názvem *Domovní správa Prostějov, s.r.o.* Podrobnější charakteristika žadatele je uvedena v podkapitole 3.3. Společnost s ručením omezeným Domovní správa Prostějov je plátcem DPH a nemá nárok na zákonný odpočet DPH ve vztahu k projektovým aktivitám. Žadatel byl v posledních 3 letech příjemcem podpory a to konkrétně v roce 2012, ale nebyl příjemcem podpory de-minimis⁷². V rámci zamýšleného projektového záměru nemá žadatel žádného partnera. Kontaktní osobou a zároveň statutárním zástupcem žadatele je jednatel společnosti Ing. Vladimír Průša.⁷³ V níže uvedené tabulce 4.1 jsou zobrazeny základní údaje o žadateli.

Tabulka 4.1: Základní identifikace žadatele

Název žadatele	Domovní správa Prostějov, s.r.o.
IČ	26259893
DIČ	CZ26259893
Právní forma	Společnost s ručením omezeným
Počet zaměstnanců	68
Sídlo žadatele	
- Kraj (NUTS 3)	Olomoucký
- Okres (NUTS 4)	Prostějov
- Obec	Prostějov
- Ulice	Perštýnské náměstí
- Číslo popisné	176
- Číslo orientační	8
Email	vladimír.prusa@dsp-pv.cz
WWW stránky	www.dsp-pv.cz

Zdroj: ARES [online], 2014; vlastní úprava

⁷¹ DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV. *Studie projekční práce*. Prostějov: 2014. 21 s.

⁷² Podpora de minimis představuje takovou formu podpory, která nesmí spolu s ostatními podporami „de minimis“ poskytnutými jednomu příjemci za dobu předchozích tří let přesáhnout výši 200 000 EUR.

⁷³ ARES [online], ref. 64.

4.2.1 Zkušenosti žadatele

V podkapitole 3.3.5 bylo uvedeno, že žadatel nemá doposud žádné zkušenosti s dotacemi z fondů EU a ani s realizací a řízením projektů. Společnost Domovní správa Prostějov, s.r.o. pouze čerpá finanční prostředky z rozpočtu statutárního města Prostějov.

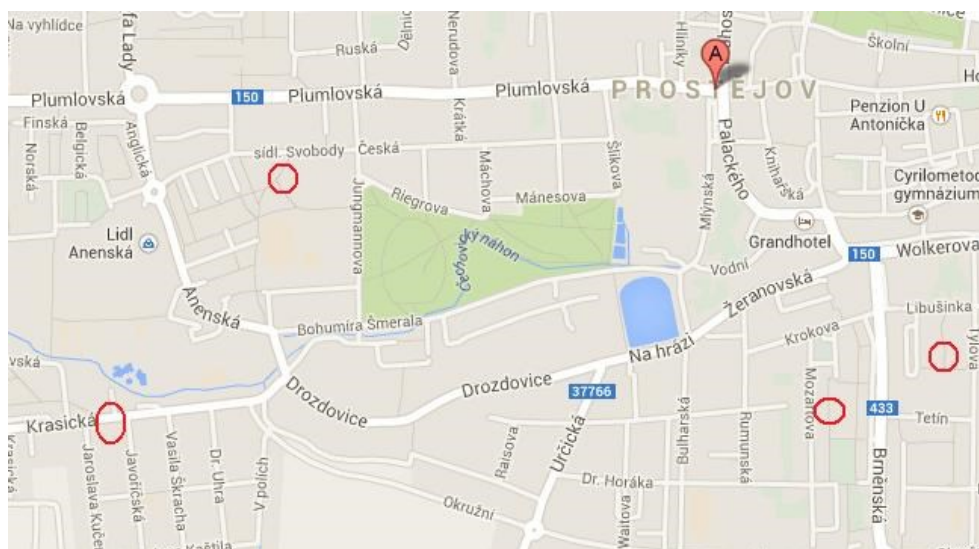
4.3 Popis projektu

Následující kapitola se bude věnovat podrobnější specifikaci výše představeného projektového záměru. Nastíní místo realizace projektu, jeho aktivity a zaměří se na dvě varianty technického řešení projektového záměru, které se nabízí v rámci variantního řešení projektu.

4.3.1 Místo realizace projektu

Místem realizace projektového záměru je statutární město *Prostějov*, konkrétně jsou to čtyři sídlištní oblasti – sídliště Svobody, Mozartova ulice, Tylova ulice a Krasická ulice. Všechny uvedené oblasti jsou znázorněny (kroužkem) na obrázku 4.1. Tyto oblasti se nachází nedaleko hlavního centra města. Jsou to ulice, popřípadě sídliště, kde se nacházejí bytové, panelové domy. Do těchto lokalit lze říci, že je snadná dostupnost, jak pěšky, automobilem, městskou hromadnou dopravou, tak i na kole. V níže uvedené tabulce 4.2 jsou uvedeny všechny čtyři oblasti a jejich vzdálenost od hlavního centra města.

Obrázek 4.1: Lokalizace místa realizace projektu

Zdroj: NOVÉ MAPY GOOGLE [online], 2014

Tabulka 4.2: Vzdálenost od centra města do oblastí místa realizace projektu

Oblasti realizace projektového záměru	Vzdálenost od centra města
sidliště Svobody	2 km
Mozartova ulice	1,5 km
Tylova ulice	1,3 km
Krasická ulice	3 km

Zdroj: NOVÉ MAPY GOOGLE, 2014; vlastní úprava

4.3.2 Variantní technické řešení projektu

V této podkapitole budou blíže specifikovány technické varianty řešení projektu, které projektový záměr nabízí.

Varianta 1: Instalace kogeneračních jednotek při zachování stávajících kotlů a topných rozvodů:

Tato varianta technického řešení projektového záměru nabízí pouze instalaci kogeneračních jednotek, ale bez výměny či zmodernizování plynových kotlů a topných rozvodů. V této variantě by došlo pouze k provozu kogeneračních jednotek, které by byly řízeny potřebou elektrického výkonu distribuční sítě E-ON a ne okamžitou potřebou tepla soustav CZT, tedy by nešlo považovat kogenerační jednotky z hlediska tepelného výkonu rovnocenným zdrojem s kotli. Tudíž z pohledu přípojných hodnot soustav by zůstaly kotle základním zdrojem tepla a kogenerační jednotky pouze doplňkovým.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že investorem Varianty 1 se nabízí firma E-ON Trend s.r.o., která by byla v pronájmu v těchto oblastech výroby a distribuce tepla provozovanou výše zmíněnou Domovní správou, s.r.o. Firma E-ON Trend s.r.o. by zde vyráběla a distribuovala energie a teplo pro své účely a tu zbývající část by ponechala pro stávajícího provozovatele.

Výhodou Varianty 1 je příjem z pronájmu prostor pro instalaci kogeneračních jednotek a další výhodou pro provozovatele je, že zde nevyplývají žádné investiční náklady. **Nevýhodou** pro provozovatele je, že vyrobená energie nebude sloužit jen pro účely Domovní správy Prostějov, s.r.o. a že z hlediska stávajícího stavu kotlů, které nejsou efektivní z důvodů jejich stáří, zde vyplývá zatěžování životního prostředí a neoptimální provoz.

Varianta 2: Rekonstrukce kotelny, rozvodů tepla a objektových předávacích stanic (OPS):

Druhá varianta projektového záměru nabízí celkovou modernizaci stávajících technologií. Instalovaný výkon stávajících kotlen je neúměrně předimenzován. Vzhledem ke stáří technologického zařízení kotlen, které jsou na konci své fyzické životnosti, tedy jejich předpokládána účinnost v nynější době nepřesáhne 84 %, by při instalaci nových moderních kotlů dosahovala účinnost až 95,5 %. To samé platí i pro venkovní rozvody tepla, které vzhledem ke stáří větší části stávajících rozvodů až 40 let jsou rozvody na konci fyzické životnosti. Z toho důvodu, v nynější době dochází k tepelným ztrátám. Díky instalaci nově navržených předizolovaných topných rozvodů, by tepelné ztráty dosahovaly jen velice nízkých hodnot, tedy cca do 5 %.

Výhodou této Varianty 2 je úspora nákladů plynoucí z vyšší účinnosti kotlů a topných rozvodů. **Nevýhodou** pro provozovatele jsou vysoké investiční náklady na pořízení moderních, šetrných technologií.⁷⁴

4.3.3 Aktivity projektu / etapizace projektu

Následující kapitola blíže uvádí jednotlivé aktivity projektového záměru, které vychází z podkapitoly 4.3.2. V případě realizace projektového záměru, dojde k modernizaci stávajícího zařízení tepelných zdrojů, konkrétně k zefektivnění tepelných soustav, kterými lze docílit následujícími níže uvedenými aktivitami.

Aktivita 1: Modernizace zastaralého technologického zařízení kotlen instalací nové technologie a účinného řídicího systému

Základní podmínkou pro efektivní provoz zdroje tepla je tedy stanovení optimálního instalovaného výkonu na základě **přípojného výkonu**. Další podmínkou pro optimální skladbu kotlů je dodržení ustanovení ČSN 060310, čl. 6.5 o zálohách ve výkonu, že u kotlen má být zajištěno 60 % výkonu při výpadku největšího zdroje tepla.

Aktivita 2: Snížení tepelných ztrát venkovních rozvodů tepla až na cca 5 %

V rámci této rekonstrukce se doporučuje využití moderní bezkanálové technologie rozvodů předizolovaným potrubím a současně přejít v plném rozsahu na 2-trubkový rozvod.

Předizolované potrubí bude uloženo do stávajících topných kanálů. Přejít na 2-trubkový rozvod předpokládá osazení stávajících odběrných míst novými objektovými předávacími stanicemi s průtočným ohřevem teplé vody.

⁷⁴ DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV, ref. 71, s. 5.

Aktivita 3: Instalace domovních předávacích stanic s měřením odebraného tepla a účinné regulace v odběrných místech připojených objektů

Z předchozí aktivity vyplývá, že podmínkou přechodu topných soustav na 2-trubkový systém je instalace OPS v odběrných místech objektů. Primárním topným médiem bude teplá topná voda (TTV) se základním teplotním spádem 90/70°C, přivedená venkovními rozvody z příslušných kotelen. Předpokládá se jeden regulační okruh v každém odběrném místě.⁷⁵

4.4 Personální zajištění

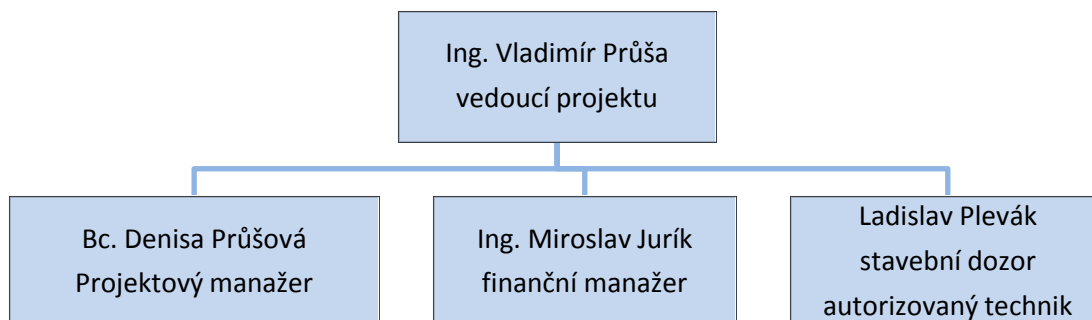
Veškeré postupy a organizační řízení se řídí kompetenčním řádem žadatele, který má jasně definovanou strukturu odpovědností, pravomocí, předávání informací a běží na již zavedeném principu fungování.

4.4.1 Management projektu a jeho řízení

Odpovědnost za interní komunikaci v rámci projektového týmu nese hlavní manažer projektu, který svolává pravidelné schůzky členů týmů za účelem sledování postupu projektu a naplňování monitorovacích indikátorů, finanční řízení projektu a čerpání rozpočtu, hodnocení a přidělování úkolů v rámci projektu a analýzu chyb a nestandardních řešení situací. Výstupem z jednání je vždy zápis z jednání, který obdrží všichni členové týmu. Pro řešení nepředvídatelných situací žádajících okamžitá řešení, může hlavní manažer projektu svolat také ad hoc jednání členů týmu. Rozhodování o takových situacích bude řešeno hlasováním, kdy v případě rovného počtu hlasů, je rozhodující hlas hlavního projektového manažera.

Na obrázku 4.2 je uvedena organizační struktura managementu projektu, kde jsou uvedena konkrétní jména a funkce zastávající v projektu.

Obrázek 4.2: Organizační struktura řízení projektu

Zdroj: DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV, 2014; vlastní úprava

⁷⁵ DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV, ref. 71, s. 5.

Všichni členové projektového týmu mají významné zkušenosti s vedením investičních akcí, každý v rámci dané role v projektovém týmu. Na přípravě projektu se podílejí všichni výše uvedení členové týmu. Komunikace projektového týmu bude vedle výše zmíněných jednání probíhat zejména prostřednictvím emailové korespondence a telefonických hovorů.

4.4.2 Partner projektu

Projektový záměr nemá partnera.

4.4.3 Významně zapojené subjekty do řízení projektu

Mezi externí kapacity v rámci projektu bude patřit dodavatelská firma, která vzejde z výběrového řízení na dodavatele technologického zařízení v rámci předmětu projektu. Toto zapojení bude doloženo kupními smlouvami.

Realizace výběrového řízení je v rámci harmonogramu projektu plánovaná v období leden 2015 až březen 2015.

4.5 Harmonogram projektu

Z časového hlediska se vzhledem k realizaci počítá se všemi zákonnými lhůtami a možnými průtahy, které mohou při realizaci projektu nastat, čímž bude zajištěno dodržení všech stanovených termínů. Harmonogram projektu se dělí na 3. fáze – Přípravná, Investiční a Provozní fáze.

Přípravná fáze projektového záměru zahrnuje především následující aktivity:

- Tvorba podnikatelského plánu a příprava marketingové analýzy prostředí;
- Příprava a odevzdání registrační žádosti o poskytnutí dotace;
- Dopracování a odevzdání žádosti o poskytnutí dotace;
- Hodnocení plné žádosti o dotaci, oznámení výsledků;
- Dokumentace pro výběrové řízení na dodavatele technologií;
- Publicita a marketing projektu.

Investiční (realizační) fáze projektového záměru zahrnuje následující aktivity:

- Zadání výběrového řízení v souvislosti s realizací projektu;
- Vyhlášení výsledků výběrových řízení;
- Dodávky technologií a jejich úhrada;
- Instalace technologií, zkušební provoz technologií;

- Koordinace aktivit včetně průběžného plánování a vyhodnocování;
- Publicita a marketing projektu.

V **provozní fázi**, jsou obsaženy následující aktivity:

- Zapojení do provozu celého systému tepelných zdrojů;
- Zapojení a spuštění instalovaných technologií;
- Provádění monitoringu projektu;
- Publicita a marketing projektu;
- Zpracování a podání žádosti o platbu;
- Závěrečné vyúčtování projektu;
- Zajištění udržitelnosti projektu v provozní fázi.

V příloze č. 10 je uveden podrobný harmonogram projektu s jednotlivými aktivitami projektového záměru. V níže uvedené tabulce 4.3 jsou uvedeny všechny projektové fáze a jejich plánované termíny.

Tabulka 4.3: Harmonogram projektu

Aktivity	Termíny	
	Začátek	Konec
Přípravná fáze	1. 3. 2014	1. 1. 2015
Investiční fáze	3. 1. 2015	30. 9. 2015
Provozní fáze	1. 10. 2015	dle podmínek udržitelnosti projektu

Zdroj: DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV, 2014; vlastní úprava

4.6 Rozpočet projektu

Následující kapitola se zaměří na návrh rozpočtu projektu. Tento rozpočet bude uveden pro výše zmíněné varianty projektového záměru.

4.6.1 Rozpočet pro Variantu 1

Varianta 1 instalace kogeneračních jednotek při zachování stávajících kotlů a topných rozvodů, neuvažuje žádné investiční náklady, tudíž zde nebude uveden rozpočet.

4.6.2 Rozpočet pro Variantu 2

Rozpočet navrhnutý pro Variantu 2 je níže rozpracován do jednotlivých tabulek dle oblastí a investičních nákladů na aktivity (činnosti) projektu. Následující tabulka 4.4 zobrazuje návrh rozpočtu na instalaci moderních kotlů, které budou instalovány do jednotlivých oblastí blokových kotelen. Rozpočtové položky zahrnují pouze způsobilé investiční výdaje, které jsou uvedeny v částkách bez DPH.

Tabulka 4.4 Návrh rozpočtu na instalaci kotlů v jednotlivých oblastech (v Kč)

	BK Svobody	BK Mozartova	BK Tylova	BK Krasická
Strojní zařízení	3 200 000,-	2 500 000,-	2 500 000,-	1 000 000,-
Vnitřní rozvod plynu	60 000	60 000,-	60 000,-	40 000,-
Silnoproud, osvětlení	550 000,-	460 000,-	460 000,-	260 000,-
MaR	1 500 000,-	1 280 000,-	1 280 000,-	713 000,-
Celkem	5 310 000,-	4 300 000,-	4 300 000,-	2 013 000,-

Zdroj: DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV, 2014; vlastní úprava

Z výše uvedené tabulky 4.4 vyplývá, že největší investiční náklady připadnou na modernizaci blokových kotelen v okrsku Svobody, které činí 5 310 000,- Kč. Celkové investiční náklady pro modernizaci a instalaci kotlů ve všech oblastech blokových kotelen činí **15 923 000,- Kč**.

V níže uvedené tabulce 4.5 je uveden návrh rozpočtu venkovních rozvodů tepla, také uveden dle jednotlivých okrsků blokových kotelen.

Tabulka 4.5: Návrh rozpočtu venkovních rozvodů tepla v jednotlivých oblastech

	BK Svobody	BK Mozartova	BK Tylova	BK Krasická
Potrubí	10 600 000,-	8 537 000,-	10 354 000,-	3 700 000,-
Stavba	6 073 000,-	5 938 000,-	6 063 000,-	2 482 000,-
Demontáže	2 650 000,-	2 134 000,-	2 588 000,-	925 000,-
Celkem	19 323 000,-	16 609 000,-	19 005 000,-	7 107 000,-

Zdroj: DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV, 2014; vlastní úprava

Z tabulky 4.5 je patrné, že největší investiční náklady budou vynaloženy na blokové kotelny v okrsku Svobody. Tyto investiční náklady ve skutečnosti nebudou vynaloženy, poněvadž

rozvody v tomto okrsku blokových kotelen Svobody jsou z roku 1998 a jsou v dobrém stavu. Nepovažuje se tedy za nutné, provádět výměnu potrubí, které má v nynější době jen minimální tepelnou ztrátu. Budou se tedy uvažovat jen investiční náklady vynaložené na zbývající okrsky blokových kotelen, které činí celkem **42 721 000,- Kč**.

V následující tabulce 4.6, tedy zároveň i poslední je uveden návrh rozpočtu na modernizaci objektových předávacích stanic v jednotlivých blokových kotelnách.

Tabulka 4.6: Návrh rozpočtu na objektové předávací stanice v jednotlivých oblastech

	BK Svobody	BK Mozartova	BK Tylova	BK Krasická
Strojní část	4 652 300,-	4 135 400,-	2 175 000,-	2 056 000,-
El.+MaR	3 460 000,-	4 330 000,-	1 800 000,-	2 400 000,-
Napojení	960 000,-	1 360 000,-	480 000,-	640 000,-
Celkem	9 072 300,-	9 825 400,-	4 455 000,-	5 096 000,-

Zdroj: DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV, 2014; vlastní úprava

Z výše uvedené tabulky 4.6 je patrné, že největší investiční náklady na modernizaci OPS budou vynaloženy v objektu blokových kotelen Mozartova, které činí 9 825 400,- Kč. Celkové investiční náklady pro všechny objekty blokových kotelen na modernizaci OPS budou **28 448 700,- Kč**.

Celkové investiční výdaje vynaložené na projektový záměr budou tedy činit **87 092 700,- Kč**.⁷⁶

4.7 Odhad finanční návratnosti projektu

Tato podkapitola diplomové práce blíže popíše odhad finanční návratnosti projektu, každé varianty projektového záměru, které vyhodnotí a předběžně určí, která z těch dvou výše uvedených variant je výhodnější. Jako hodnotící ukazatele jsou vybrány – Doba návratnosti, Doba živnosti a Interní míra návratnosti-vnitřní výnosové procento.

⁷⁶ DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV, ref. 71, s. 17.

4.7.1 Ukazatele finanční efektivity projektu

Jeden z hlavních ukazatelů finanční efektivity je *Doba návratnosti* (DN) (úhrady), která patří mezi statické metody hodnocení efektivity projektu. Statické metody neberou v úvahu riziko a časový průběh jen omezeně. Doba návratnosti (úhrady) představuje počet let, za které se kapitálový výdaj (I) splatí peněžními příjmy z investice (P_n). Výpočet doby návratnosti zachycují vzorce (4.1) a (4.2):

$$I = \sum_{n=1}^{DN(PP)} P_n \quad (4.1)$$

$$\sum_{t=0}^{n=DN(PP)} CF_t \geq 0 \quad (4.2)$$

Kde: P_n – peněžní příjem
 I – kapitálový výdaj
 n – jednotlivá léta životnosti

Kritérium přijatelnosti: doba návratnosti \leq doba životnosti

Mezi další finanční ukazatele patří *Vnitřní výnosové procento* (Internal Rate of Return, IRR), které se řadí do dynamických metod hodnocení efektivity projektu. Tato metoda je založena na předpokladech, kdy je třeba u investic zohledňovat i dobu, kdy přicházejí a požadovanou míru výnosu investic. IRR je relativní procentní výnos, který investice poskytuje během svého provozu. Pro jeho výpočet je využíváno základních předpisů (4.3) a (4.4):

$$-IN + \sum_{i=1}^n \frac{CF_i}{(1 + IRR)^i} = 0 \quad (4.3)$$

$$\sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1 + r(WACC))^t} = IN \quad (4.4)$$

Kde: IN – počáteční investovaný výdaj
 CF_i – cash flow v roce i
 IRR – vnitřní výnosové procento
 r – diskontní sazba
 $WACC$ – vážené průměrné náklady kapitálu
 N – počet let

Kritérium přijatelnosti: $IRR \geq r(WACC)$ ⁷⁷

⁷⁷ WACC – Weighted Average Cost of Capital (vážené průměrné náklady kapitálu), blíže viz např. MELECKÝ, Lukáš. *Investiční rozhodování a efektivnost projektů* [online]. 2014 [19. 4. 2014]. Dostupné z: <http://lms.vsb.cz/course/view.php?id=4625>.

4.7.2 Odhad finanční návratnosti projektu u jednotlivých variant

Základním přístupem, na základě kterého budeme hodnotit Variantu 2 projektového záměru je prostá návratnost investice, představující podíl vynaložených investičních výdajů na úspoře za nákup tepla a elektřiny. Při zjednodušeném posouzení v projektovém záměru se tedy jedná o podíl investičních výdajů na roční finanční přínos prezentovaný ukazatelem IRR.

Varianta 1: Instalace kogeneračních jednotek při zachování stávajících kotlů a topných rozvodů:

Jak výše bylo zmíněno, že investorem instalace kogeneračních jednotek v této variantě bude firma E-ON Trend s.r.o., tedy pro provozovatele Domovní správa Prostějov, s.r.o. kotlen nevyplývají žádné investiční náklady. Naopak je zde vypočítán **roční finanční přínos** z realizace této varianty, který činí **1 823 764,- Kč/rok**.

Tedy dobu návratnosti investice nelze vypočítat, jelikož zde nejsou žádné investiční náklady, proto zde nejde ani určit zda projekt splňuje výše uvedené kritérium pro dobu návratnosti investice.

Lze tedy říci, že tato varianta 1 z pohledu realizace a doporučení je snadná, jelikož zde nejsou žádné investiční náklady, ale z pohledu provozovatele je tato varianta nežádoucí, z důvodu zastaralých technologií, nešetrných na životní prostředí. Hlavní nevýhodou tedy je, že provozovatel by se musel dělit s investorem o zisk.

Varianta 2: Rekonstrukce kotelny, rozvodů tepla a objektových předávacích stanic (OPS)

V této variantě, jak už bylo výše zmíněno, dochází k celkové modernizaci stávajících technologií, tudíž jsou zde vysoké počáteční investiční výdaje, které činí **87 092 700,- Kč**. V níže uvedené tabulce 4.7 je uveden finanční přínos za jednotlivé aktivity této varianty projektového záměru.

Tabulka 4.7: Maximální finanční přínos projektu

	Finanční přínos za rok
Rekonstrukce kotlen	5 100 056,- Kč
Venkovní rozvody tepla	5 091 560,- Kč
Celkem	10 278 066,- Kč

Zdroj: DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV, 2014; vlastní úprava

Na základě těchto údajů, lze v této variantě určit dobu návratnosti investice, kterou zjistíme podílem investičních nákladů na roční finanční přínos. Výsledkem je hodnota 8,5 let. Tedy doba návratnosti investice činí **8 let a 6 měsíců**, hodnota udává počet let, po kterých se investice bude vracet. Doba životnosti z výše uvedeného je cca 20 let, což splňuje kritérium přijatelnosti ukazatele.

Dalším finančním ukazatelem je vnitřní výnosové procento (IRR), které lze z výše uvedených údajů vypočítat. IRR se počítá, jako podíl ročního finančního přínosu na investiční náklady. Výsledkem je **11,8 %**. Při zohlednění běžně užívané výše diskontní sazby ($r = 5 \%$), můžeme konstatovat, že v rámci odhadu finanční návratnosti projektu je tato varianta projektového záměru **přijatelná**. V rámci provozní fáze projektu, je na základě výsledné hodnoty doby návratnosti, zřejmé, že dojde ke splacení počáteční investice dříve, než bude ukončena provozní fáze projektu. Finanční návratnost je zajištěna i při zohlednění časové hodnoty peněz neboť $IRR \geq r$. Proto můžeme určit, že Varianta 2 je výhodnější jak provozovatele, tak z hlediska návratnosti investic i finančních přínosů, které jsou vyšší než u předchozí Varianty 1.⁷⁸

4.8 Horizontální témata

Následující podkapitola se zaměří na horizontální témata, kterými jsou udržitelný rozvoj a rovné příležitosti. Bude zde posuzován vliv projektového záměru na tyto horizontální témata.

4.8.1 Udržitelný rozvoj

Projektový záměr má pozitivní vliv na udržitelný rozvoj, jelikož modernizace technologického zařízení na výrobu tepla ušetří zatížení znečišťování ovzduší emisemi, tudíž je vnímán jako šetrný s pozitivním vlivem na životní prostředí.

4.8.2 Rovné příležitosti

Předkládaný projektový záměr je svým charakterem situován do oblasti fyzické revitalizace území a je koncipován tak, že je otevřený pro všechny jednotlivce a skupiny obyvatelstva. Definované výstupy projektu budou přístupné všem, a to bez ohledu na pohlaví, rasu, etnický původ, náboženské vyznání, víru, zdravotní postižení, věk, sociokulturní postavení či sexuální orientaci. Projekt nerozlišuje mezi výše uvedenými charakteristikami s ohledem na cílové skupiny projektu, naopak poskytuje pozitivní podporu vzhledem k uspokojení jejich potřeb. Jelikož výroba a distribuce tepla je právě určena pro obyvatelstvo.

⁷⁸ DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV, ref. 71, s. 18.

4.9 Publicita projektu

Pravidla publicity projektu se řídí *Narízením Komise č. 1828/2006, čl. 8 a 9*, které jsou zpravidla rozpracovány v pokynech pro žadatele / příjemce operačního programu.

Obecné podmínky pro zajištění publicity projektu spolufinancovaných z OP Životní prostředí jsou uvedeny v metodických pokynech - *Pravidlech pro publicitu OPŽP*.

Během realizace projektu bude před objekty umístěn informační panel s informacemi o spolufinancování projektu z OP Životní prostředí, konkrétně z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Po ukončení realizace projektu bude na zmodernizovaných objektech umístěná informační tabule se symbolem Evropské unie s odkazem na příslušný fond a prohlášení, které vybere řídicí orgán. Informovanost občanů zajistí webové stránky projektu a zprávy o jednotlivých akcích, jež se budou realizovat v objektu.

5 Závěr

Politika hospodářské a sociální soudržnosti nebyla specifikována v Římských smlouvách a v počátcích evropské integrace nestála v centru zájmu členských států Evropského Společenství. Hlavním důvodem byla skutečnost, že ekonomické a sociální rozdíly mezi šesti zakládajícími zeměmi Evropské unie nebyly až tak podstatné. Jedinou zemí, která měla v této době zájem o rozvinutí politiky hospodářské a sociální soudržnosti na nadnárodní úroveň byla Itálie, která se potýkala s řešením regionálních disparit uvnitř státu. Změna přístupu k zavedení politiky zabývající se řešením regionálních disparit na nadnárodní úrovni byla způsobena ekonomickou situací v sedmdesátých letech 20. století a následně byla vedena myšlenkou prohlubování integrace členských zemí v ekonomické a politické rovině. Vlny rozšíření přivedly postupně do rozhodujících orgánů Společenství i zástupce s nižší ekonomickou a sociální úrovní, což vedlo k výraznému posílení zájmu nejen o společnou koordinaci, ale také financování této politiky z nadnárodní úrovně. V dnešní době tyto regionální disparity řeší politika hospodářské a sociální soudržnosti za pomoci hlavních nástrojů. Pro programové období 2014-2020 jsou hlavními nástroji Evropské strukturální a investiční fondy, jejichž finanční prostředky jsou využívány ke spolufinancování projektů na území členských států EU.

Finanční podpora, kterou může Česká republika čerpat v letech 2014-2020 ze strukturálních a investičních fondů EU, dosahuje předpokládané výše 21,9 mld. EUR. Tato finanční podpora představuje pátou největší podporu z rozpočtu EU pro členské státy EU. Operační program Životní prostředí má navrženou prozatímní celkovou alokaci 2 565 mil. EUR, což činí v přepočtu cca 66,7 mld. Kč. OPŽP je financován z Evropského fondu regionálního rozvoje a Fondu soudržnosti. Tento operační program se dělí na šest prioritních os, které se dále dělí na jednotlivé oblasti podpory. Zaměřuje se na zlepšení kvality životního prostředí v České republice a také jsou podporovány zejména projekty, které dotýkají oblastí zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí v ovzduší, zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie při výrobě elektřiny a tepla aj.

Cílem diplomové práce bylo v teoretické rovině představit základní východiska strukturální pomoci EU, zároveň představení Operačního programu Životní prostředí a jeho postavení v systému programových dokumentů v České republice. V praktické rovině se diplomová práce zaměřila na využití Operačního programu Životní prostředí na vlastním vybraném zjednodušeném projektovém záměru, který byl aplikován na danou prioritní osu programu.

Hypotézu, založenou na tvrzení, že stav a úroveň životního prostředí v České republice je možné zlepšit v programovém období 2014-2020 využitím finančních prostředků Operačního programu Životní prostředí určených ke spolufinancování konkrétních projektových záměrů v oblasti zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech, je možné podmíněně přijmout, neboť potenciální realizace uvedeného projektového záměru jednoznačně vede ke zlepšení kvality životního prostředí ve městě Prostějov a to v podobě snížení úrovně znečištění ovzduší instalací modernějších technologií výroby a distribuce tepelné energie.

Aplikace teoretických poznatků do praxe je znázorněna na zjednodušeném projektovém záměru Modernizace stávajícího systému tepelných zdrojů CZT a rozvodů tepla. Zjednodušený proto, jelikož současné programové období 2014-2020 teprve začíná, nejsou tedy schváleny a dopracovány všechny programové dokumenty k operačním programům. Daný projektový záměr doposud nebyl tedy podán jako žádost o dotaci, z důvodů neukončené přípravy Operačního programu Životní prostředí pro programové období 2014-2020 a tím pádem také z důvodů nezveřejněných výzev z výše uvedené prioritní osy OPŽP pro období 2014-2020. Podstatou projektového záměru je modernizace a instalace nové technologie kotelen, rozvodů tepla a objektových předávacích stanic, která by vedla k optimalizaci provozu, hledání úspor a hlavně menší zátěž na kvalitu ovzduší v sídlech, kde se nacházejí bytové domy. Úspory energií by měly prospět, jak pro ekonomiku provozování, tím je myšlena výroba a prodej tepla, tak i pro širokou veřejnost (obyvatelstvo), která z těchto kotelen čerpá energii (teplo).

V rámci praktické části bylo vyhodnoceno, že předložený projektový záměr ve své Variantě 2 zajišťuje dostatečnou finanční návratnost a jeho realizaci můžeme považovat za efektivní z pohledu vynaložených finančních prostředků a vytvořené hodnoty v podobě úspory tepla a energií. Jeho samotný úspěch při podání žádosti o dotaci však tímto automaticky zaručen není a vše by zaleželo na individuálním posouzení věcné a finanční stránky projektového záměru hodnotitelskou komisí v rámci implementační struktury Operačního programu Životní prostředí.

Seznam použité literatury:

Knihy:

1. BACHTLER, J., C. MENDEZ a F. WISHLADE. *EU Cohesion Policy and European Integration: The Dynamics of EU Budget and Regional Policy Reform*. Surrey: Ashgate, 2013. 349 s. ISBN 978-0-7546-7421-4.
2. KÖNIG, Petr a kol. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, 630 s. ISBN 978-80-7400-011-9.
3. MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd. Brno: Barrister a Principal, 2009. 216 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
4. NOVOTNÁ, Martina. *Regionální politika EU*. Ostrava: VŠB-TUO, 2007. 210 s. ISBN 978-80-248-1413-1.
5. VILAMOVÁ, Šárka. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. Praha: GRADA Publishing, 2004. 196 s. Finanční řízení. ISBN 80-247-0828-0.
6. WOKOUN, René a kol. *Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*, Praha: Linde a.s., 2008. 475 s. ISBN 978 – 80 – 7201 – 699 – 0.

Elektronické publikace:

7. AGENTURA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE. *Profil města Prostějov* [online]. Agentura regionálního rozvoje, 2011 [12. 4. 2014]. Dostupné z: https://www.mestopv.cz/files/2011_ruzne/profil-prostejov-2011.doc.
8. ALBATROS MEDIA A.S. *Regionální a strukturální politika EU* [online]. Albatros Media a.s., 2009 [13.2.2014]. Dostupné z: www.albatrosmedia.cz/?p=actions&action=download/file...files.
9. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Statistická ročenka Olomouckého kraje 2013*. Český statistický úřad, 2013 [1. 4. 2014]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3E0036913C/\\$File/71101113.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3E0036913C/$File/71101113.pdf).
10. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Statistická ročenka Olomouckého kraje 2013* [online]. Český statistický úřad, 2013 [2. 4. 2014]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3E0036913C/\\$File/71101113.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3E0036913C/$File/71101113.pdf).

11. DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV. *Výroční zpráva za rok 2012* [online]. Domovní správa Prostějov, 2013 [15. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.dsp-pv.cz/dokumenty/ucetni_zaverka_2012.pdf.
12. EVROPSKÁ KOMISE. *Politika soudržnosti 2014 – 2020 Investice do růstu a zaměstnanosti* [online]. Evropská komise, 2011 [15.2.2014]. Dostupné z: http://ec.EURopa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2014/proposals/regulation2014_leaflet_cs.pdf.
13. FONDY EVROPSKÉ UNIE. *Analýza socioekonomického rozvoje Olomouckého kraje po roce 2013* [online]. Fondy evropské unie, 2010 [2. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/a69e4c32-11ec-4e69-ae7c-f3cfec7b1281/Analyza-SE-rozvoje-Olomoucky_logg.pdf.
14. KONCZYNA, Daniel. *Příprava Dohody o partnerství 2014-2020* [online]. 2014 [18. 2. 2014]. Dostupné z: <http://lms.vsb.cz/course/view.php?id=8725>.
15. MELECKÝ, Lukáš. *Investiční rozhodování a efektivnost projektů* [online]. 2014 [19. 4. 2014]. Dostupné z: <http://lms.vsb.cz/course/view.php?id=4625>.
16. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2014 [31. 3. 2014]. Dostupné: http://www.mmr.cz/getmedia/40d6c28a-df6f-411d-99c4-efbc0b9a07a8/Dohoda_o_partnerstvi.pdf.
17. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Kohezní politika* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012 [28. 3. 2014]. Dostupné z: www.asocr.cz/addons/100%20RHSD/Kohezni-politika.doc.
18. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Operační program Životní prostředí 2014-2020 verze 4* [online]. Ministerstvo životního prostředí, 2013 [31. 3. 2014]. Dostupné z: http://nsmasr.cz/content/uploads/2013/12/4_-verze-OPZP_-2014-2020_v4_prefinal.pdf.
19. MOLNÁR, Zdeněk. *Úvod do základů vědecké práce*. Syllabus pro potřeby semináře doktorandů [online]. Praha: ČVUT, 2006. Dostupný z: web.fame.utb.cz/cs/docs/Z_klady_v_deck_pr_ce.doc.
20. PAŇÁKOVÁ, Aneta. *Návrh na zlepšení využívání nástrojů finančního řízení města Prostějov* [online]. 2013 [12.4.2014]. Dostupné z: http://dspace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/24088/pa%C5%88%C3%A1kov%C3%A1_2013_dp.pdf?sequence=1.

21. POLEDNÍKOVÁ, Eva a Petra LELKOVÁ. *Perspektivy budoucí politiky soudržnosti EU v podmínkách Visegradské skupiny* [online]. 2013 [1. 3. 2014]. Dostupné z: www.vse.cz/polek/download.php?jnl=se&pdf=78.pdf.
22. ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY. *Měsíční statistická zpráva* [online]. Úřad práce České republiky, 2014 [11. 4. 2014]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/olk/statistiky/Koment03_2014_kraj.pdf.
23. VLASAK.NET. *Zájmy obcí a měst v budoucí politice soudržnosti* [online]. Vlasak.net, 2013 [28. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.vlasak.net/public/pool/prezentace/Zajmy-obci-a-mest-v-budouci-politice-soudrznosti.pdf>.

WWW stránky:

24. ARES. Výpis dat Obchodního rejstříku v ARES. *Ares* [online]. 2014 [15. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ares/darv_or.cgi?ico=26259893&jazyk=cz&xml=1.
25. ČESKÁ INFORMAČNÍ AGENTURA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky. *Česká informační agentura životního prostředí* [online]. 2010 [11. 4. 2014]. Dostupné z: [http://www.cenia.cz/web/www/webpub2.nsf/\\$pid/CENAXG4NILTD/\\$FILE/Porovn%C3%A1n%C3%AD%20kraj%C5%AF.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/webpub2.nsf/$pid/CENAXG4NILTD/$FILE/Porovn%C3%A1n%C3%AD%20kraj%C5%AF.pdf).
26. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Okres Prostějov. *Český statistický úřad* [online]. 2014b [12. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/okres_prostejov.
27. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Stav a pohyb obyvatelstva ČR. *Český statistický úřad* [online]. 2014a [2. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.scitani.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/4001-13>.
28. DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV. Informace. *Domovní správa Prostějov* [online]. 2014 [15. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.dsp-pv.cz/index.php?kat=1>.
29. DOTACE EU. Operační program Životní prostředí 2014-2020. *Dotace EU* [online]. 2014 [10. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.dotacni.info/operacni-program-zivotni-prostredi-2014-2020/>.
30. EUROSOKOP. Fondy pro zemědělce a rybáře. *EUrosokop* [online]. 2014 [1. 3. 2014]. Dostupné z: <https://www.EUrosokop.cz/8633/sekce/fondy-pro-zemedelce-a-rybare/>.

31. EVROPSKÁ KOMISE. Evropský námořní a rybářský fond. *Evropská komise* [online]. 2013a [1. 3. 2014]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/fisheries/reform/emff/index_cs.htm.
32. EVROPSKÁ KOMISE. Financování soudržnosti EU - Platný rozpočet 2014-2020. *Evropská komise* [online]. 2014 [26. 3. 2014]. Dostupné z: http://ec.EURopa.eu/regional_policy/thefunds/funding/index_cs.cfm.
33. EVROPSKÁ KOMISE. Zvláštní nástroje podpory. *Evropská komise* [online]. 2013b [1. 3. 2014]. Dostupné z: http://ec.EURopa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/index_cs.cfm.
34. FONDY EVROPSKÉ UNIE. Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU. *Fondy evropské unie* [online]. 2013a [14. 2. 2014]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-\(HS](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-(HS).
35. FONDY EVROPSKÉ UNIE. Příprava období 2014 – 2020. *Fondy evropské unie* [online]. 2013b [28. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Kohezni-politika-EU>.
36. REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS. Hospodářské prostředí Olomouckého kraje. *Regionální informační servis* [online]. 2014 [2. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/olomoucky-kraj/kraj/hospodarske-prostredi/>.
37. STATUTÁRNÍ MĚSTO PROSTĚJOV. Obecné informace o městě. Statutární město Prostějov [online]. 2013 [13.4. 2014]. Dostupné z: <http://www.prostejov.eu/cz/turista/>.

Interní zdroje žadatele

38. DOMOVNÍ SPRÁVA PROSTĚJOV. *Studie projekční práce*. Prostějov: 2014. 21 s.

Seznam zkratek

BK	Blokové kotelny
CEB	Council of Europe Development Bank Rozvojová banka Rady Evropy
CF	Cohesion Fund
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CSF	Common Strategic Framework Společný strategický rámec
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
DSP	Domovní správa Prostějov, s.r.o
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EECONET	European Ecological Network Evropská ekologická síť
EHS	Evropské hospodářské společenství
EIB	European Investment Bank Evropská investiční banka
EK	The European Commission Evropská komise
EMFF	European Maritime and Fisheries Fund Evropský námořní a rybářský fond
ERDF	European Regional Development Fund Evropský fond regionálního rozvoje
ESIF	European Structural and Investment Fund Evropské strukturální a investiční fondy
ESF	European Social Fund Evropský sociální fond

EU	European Union Evropská unie
EURATOM	Evropské společenství pro atomovou energii
HDP	Hrubý domácí produkt
HNP	Hrubý národní produkt
HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
IOP	Integrovaný operační program
IROP	Integrovaný regionální operační program
JASPERS	Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech
JEREMIE	Joint European Resources for Micro-to-Medium Enterprises Společné evropské zdroje pro mikropodniky a střední podniky
JESSICA	Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí
JASMINE	Joint Action to Support Micro-finance Institutions in Europe Společná akce na podporu mikrofinančních institucí v Evropě
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NUTS	Nomenclature Unit of Territorial Statistic Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operational Programme Operační program
OPS	Objektové předávací stanice
OPŽP	Operační program Životní prostředí
PA	Partnership Agreement Partnerská dohoda
ROP	Regional Operational Programme Regionální operační program

TEN – T	Trans European Transport Networks Transevropské dopravní síť
WACC	Weighted Average Cost of Capital Vážené průměrné náklady kapitálu

Seznam tabulek

Tabulka 2.1:	Architektura Politiky soudržnosti v programovém období 2014-2020
Tabulka 2.2:	Implementační struktura OPŽP
Tabulka 2.3:	Rozdělení finanční alokace za období 2014 – 2020 (mil. EUR)
Tabulka 3.1:	Počet obyvatel v Olomouckém kraji
Tabulka 3.2:	Míra nezaměstnanosti v jednotlivých okresech Olomouckého kraje
Tabulka 3.3:	Počet uchazečů o zaměstnání v Olomouckém kraji
Tabulka 3.4:	Čistírny odpadních vod pro veřejnou potřebu v Olomouckém kraji v období 2010-2012
Tabulka 3.5:	Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí v Olomouckém kraji v období 2010-2012 (v tis. Kč)
Tabulka 3.6:	Počet obyvatel v okrese Prostějov za období 2006-2013
Tabulka 3.7:	Průměrné roční imise znečišťujících látek měřené na ČMHÚ v Prostějov za období 2006-2010
Tabulka 3.8:	Poskytnuté finanční prostředky pro DSP v období 2008-2012 (tis. Kč)
Tabulka 4.1:	Základní identifikace žadatele
Tabulka 4.2	Vzdálenost od centra města do oblastí místa realizace projektu
Tabulka 4.3:	Harmonogram projektu
Tabulka 4.4	Návrh rozpočtu na instalaci kotlů v jednotlivých oblastech (v Kč)
Tabulka 4.5:	Návrh rozpočtu venkovních rozvodů tepla v jednotlivých oblastech
Tabulka 4.6:	Návrh rozpočtu na objektové předávací stanice v jednotlivých oblastech
Tabulka 4.7:	Maximální finanční přínos projektu

Seznam grafů

- Graf 2.1:** Alokace politiky soudržnosti 2014-2020 v členských státech EU
- Graf 2.2:** Rozdělení peněžních prostředků EU podle kategorií financování
- Graf 2.3:** Alokace peněžních prostředků politiky soudržnosti EU dle jednotlivých kategorií pro ČR
- Graf 3.1:** Vývoj počtu obyvatel v Olomouckém kraji v letech 2002 – 2013
- Graf 3.2:** HDP/na obyvatele podle jednotlivých krajů ČR
- Graf 3.3:** Srovnání vývoje HDP Olomouckého kraje s HDP ČR
- Graf 3.4:** Vývoj míry nezaměstnanosti v Olomouckém kraji a ČR (v %)
- Graf 3.5:** Vývoj počtu obyvatel v městě Prostějov za období 2003-2013
- Graf 3.6:** Vybrané demografické údaje za okres Prostějov v období 2003-2013
- Graf 3.7:** Vývoj míry nezaměstnanosti v ČR a Prostějově v období 2006-2013

Seznam obrázků

- Obrázek 2.1:** Strategické programové dokumenty politiky soudržnosti EU pro období 2014-2020
- Obrázek 2.2:** Partnerské dohody pro ČR i EU
- Obrázek 3.1:** Podíl krajů na celkových emisích hlavních znečišťujících látek za rok 2009 (v %)
- Obrázek 4.1:** Lokalizace místa realizace projektu
- Obrázek 4.2:** Organizační struktura řízení projektu

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25. dubna 2014

.....
Bc. Denisa Průšová

Seznam příloh

- Příloha č. 1** Způsobilost pro méně rozvinuté regiony
- Příloha č. 2** Simulace způsobilosti 2014-2020
- Příloha č. 3** Schéma přípravy programovacího období 2014-2020
- Příloha č. 4** Administrativní členění Olomouckého kraje
- Příloha č. 5** Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých krajích ČR (stav k 31. 3. 2014)
- Příloha č. 6** Znak města Prostějova
- Příloha č. 7** Lokalizace města Prostějov
- Příloha č. 8** Organizační struktura Domovní správy Prostějov, s.r.o. k 31. 12. 2013
- Příloha č. 9** Harmonogram projektového záměru